

308713

పత్రికా దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.
సంపుటము. 3.

చెన్నపట్టణము 1916 నం. ఏప్రిల్ నెల 15 వ తేది శనివారము
స శ నా మ స ం వ త్స ర వై త్ర మా స శు క్ల ద్వా ద శి ౧౨.

NO 12
(సంచిక ౧౨)

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు
అనేక పటములు చిత్ర పటములచే విరాజిల్లుచుండును
ముచ్చటగా ముద్రింపబడియున్నవి
సరిగా సంవత్సరాదివాడు వెలువడినది

యుద్ధమునలన కాగితముల కల వేర్పడినను, విశేషము సామ్య వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమునలేనే మంచికాగితములపై ముద్రించి వున్నాము. కాగితముల లుబ్ధునివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితములై యున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

అలవ్యము=ఆశాభంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	కల రు.	0	8	0
" ఆర్థసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు

వాదాపేటికులకు వరము: బహుదేవ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపదేశసారసవరిల్లా

అవరికుభృత రక్తమువలన జరిగించువాడ్యవలకు కోటిమూలతి మందు. తునపులను, మచ్చలను, గండమాలును తుండ్రును, పాలనొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను బోగొట్టును.

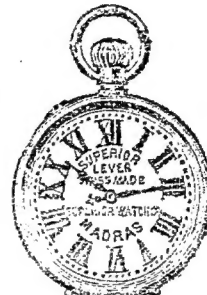
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

వనోపదేశసారసవరిల్లా నుండి మిచ్చుట నిష్ఫలము, నవజమైనది మధ్యకత్తివలన అప్పు విధములైన దోషములకు బోగొట్టును. కఠినమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాల్చేసంబంధమును నొప్పులను బోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాకోగ్యమున గలగఁ జేయును. 16 రోజులవరకు పుడుటకు 4 పైన్సుల బుడ్డిలలో అమ్ముటము.

ప్రతినిధు:- పి. డి. సావంత్, గళళ, పనసవాడి నం. ౨ బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 194, No. 2. BOMBAY.

194] సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.
నాలుగుతో నహా భర తు ౩-0-0 పోస్ట్ 0-4-0
డివికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారును దయచేసి
మా కం పే ని పేరు ఎజ్జినిస్ట్రాలో
ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచు
ట కందమై తలచుకును, దక్షు
ప్రాప్త అను గ్లాసు బోయింగుగలిగి
మొలకలునులకు బనియూండును. ఇది
ప్రేమాత లోభాగమున గ్యారంటీచీటి
అతికించియుండును. సీరునుండి మా
కై తయారు చేయబడినది. కాన ఇతరు
యొద్దను బిక్కుదు. ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో
తప్పక తెలుసుకొనియి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, శ్వేత
భగవల గడియారు మిది యొకటియే యని యనుభవమున తెలి
యెను. ఇదివల కనేక గడియారులు ఖర్చయి యొగ్గవ
చక్రియల నందియున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూచుకు. మా
జ్యూయల్స్ వాచ్ కం పేరును సంతోషించినవన, వేరూపాటించుటకు
సుపీరియర్ వాచ్ కం పేరును, హాన్సువాట్స్ నెం. 187, కల్కత్తా.

LARGE TYPE EDITION! NOW READY THE VIRGIN'S KISS OF THE BRONZE STATUE.

BY G. W. M. REYNOLDS.
IN 4 VOLS.] Post Free [As. 9 PER VOL.
This is the masterpiece written in the last days of the author, in which the author's ability in his descriptive skill in describing keenly and in a fluent run Human nature, Wonderful Plotes, Tragical Scenes, Screaming Comedies, Lovely dialogues, Description of kindness of love, Family traditions. Ancient English costumes, exciting adventures appealing to the emotions of the readers, Psychological analysis of characters, charming and humorous instructions on every conceivable topic of interest, social and economic is a special feature in this work. The approval by the Press and the increasing demand by the Public clearly show that the novel shines as a leader in the novel platform PRICE AS. 9 PER VOL. POST FREE. Vol. I & II are ready for despatch.
N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

SUPERIOR WATCH CO.,
164] Post Box 167, (A.) MARDAS.

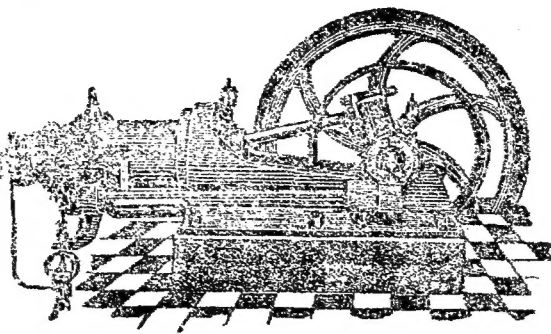
304 కాటోల్ పాడరు
స్థూల, చీమ, ఈగలు, చిత్తులు మార్పున క్రిమి
జుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికె 1.5 అ. 0.50

కాటోలు వత్తులు
దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, మార్చులును.
240 కట్టులుగల పెట్టె 1.5 అ 12
మిత కారకద్రావ్యములను చీమలను, కడకటింపులను నశింపజేయును, పుస్తక పేజీలను చినుటలనుగీ కాపాడును.
సోలుమజ్జెట్టు:- టి. మార అంతుకో,
1-11, స్ట్రీంగర్స్ స్ట్రీటు, బార్బిడా, మదరాస్.

రాబుసన్ నెమిడిసెల్ కూడామిలు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

కిరసనాయిలు 60 గుట్టములవరకు వలకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాక్ లో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, విశాఖపట్నము, తణుకు, విశాఖపట్నము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తణుకు, పూర్తి, బళ్లారి, రామన్నాడు, కాచికాళు, నాగపట్నము, కోయిలపల్లె, చెంగల్పట్నము, వనెరా పట్నములు, మూయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

జేపీపాక్స్ ను స్టీము యింజనులు, గ్యాసు యింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నల్లగుల్ల నీళ్ల పంపులు, డాంకి పంపులు, చెతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసు యింజను వగైరాల కుండాగించు బ్యాగ్ మూర్లు, రిటార్టులున్న, బియ్యముచేయు మార్లు, షేలర్లు బెల్టింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులు మానద్ర విరివిగాను, సరసమైన వెలలకును వారకును. తప్పిలు తెలిసికొనువారు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

262 ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెని,
[రాంపిటినులు:—తెజవాడ, తణుకు. ఇంజనీరులు మెషనరీ వర్తకులు. మద్రాసు

మీమల (REGD)

255 హేర్ ఆయిల్
సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను నృద్ధి చేయును. నెరిసిన వెంట్రుకులను, ఎఱ్ఱని వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపును. మేదస్సును చల్లగానుంచును ఇది బహురమ్యమున నువానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం దున్నట్లుండును.
గొంగి నం. మైసూరునందుంచబడిన ఎస్టిలిమెనుండు 9 పరిమళమునకు ఒక సువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. మతియు భారవాడయంచుబడిన ప్రదర్శననందు బొంబాయి గవర్న. సాహెబు హిజ్ ఎక్సలెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. వి.ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి గిక్ రూ. 10-0. 3కి 20-0. తపాలాకర్పణ ప్రత్యేకము. సోల్ ఏజెంట్లు:—కాకు అండు కో, సి. పి. టూకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

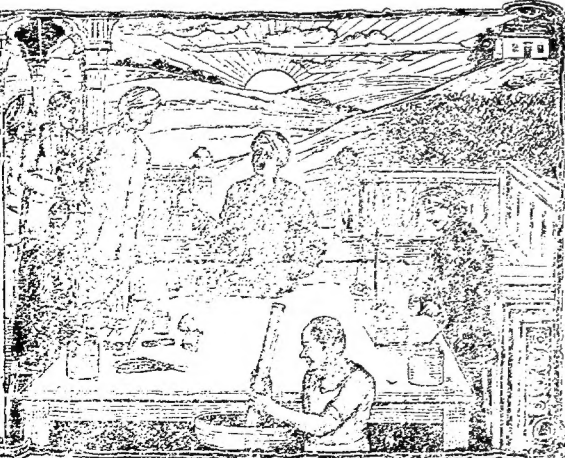
వజ్రగుళికలు:—ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరఫటుత్వము కారణములు లక్ష్మపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జతెంద్రయత్వమువలనగలుగును. వ్యభిచారము సుఖిగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట. 20 మాత్రలు గల కబ్బి 1-కి రు. 1-0 0 అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు జగత్ప్రసిద్ధిగాంచిన దివ్యామృతము
నాయువునొప్పులకు పరమామృతము

తేలుమందు:—తేలు కాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదగునటులు చేసిన బాధతగ్గును. వెల నీసా 1-కి 8 అ.
అమృతాంజనం డిపో 102, సిరిరోడ్డు, బొంబాయి. అమృతాంజనం డిపో, చెన్నపురి.

(Baron & Co.) బ్యారన్ అండు కంపెని

మేము కయారుచేసేడి నస్యము శ్రేష్టతరమైన పొగాకు చేతను, అపువధ మూలికలకల్లనున్న, సువాసన ద్రవ్యముల చేతనున్న చేయబడినది. ఇది శిరోభారములు, ఒంటి తల నొప్పి, వీరస, దీప్త పడితేలులు, నువు ప్రి, మైతియు ఇత్యాది శిరోరోగములకు అవలీలగా కుడుర్చుచున్న గాక, యిది యుపయోగించుచున్న, శరీరకృతూహలము, బుద్ధి ప్రకాశము, సరియలకు ఉత్సాహము కలుగును. నది ఒకతూరి యుపయోగించువారు ఇతర నస్యములకు అపేక్షించరు. సర్వ జనల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించుచున్నారము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములకు ప్రహింపవలయునని మాయొక్క

తిప్పగు మూత గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0 డెజ్ బుడ్డు రు. 2-8-0. పొకింగు పొట్టెటిభిగ్గు ప్రత్యేకము. మొదటితరం సా వాగస్యం శేష 1-కి , 0-14-0 రెండవతరం శేష 1 కి 0-12-0. 18 రెం. సెకండులైక్ బీచ్, మదరాసు.

దివ్యజ్ఞాన దీపిక

ఇది ఆంధ్రదివ్యజ్ఞాన మౌనతత్విక. దివ్యజ్ఞానసమాజము (ధియసాఫికల్ సొసైటీ) వారి గ్రంథమాలయొక్క తత్వార్థమును ఇంగ్లీషుభాష తెలియనివారికి బోధపరునటులు సులభమయిన తెలుగుభాషతో ఇందుప్రచురింపబడును. ఇది గూడ గాక మన జీవములందు శాస్త్రములందు భారత రామాయణాది గ్రంథములందు సారసించుటకు సంశయము రహస్యార్థములతో విశదీకరించితి మతస్థులకును సమస్తమనుటలు వ్రాయబడును. మంచిపండితులను సత్పుష్కములను కొందఱు ఈపత్రికకు వ్యాసముఖవ్రాతలు బూతుకొనుచున్నార. ఈ పత్రిక ఇప్పటికి ఆఱు సంవత్సరముల క్రిందట (సారంభించుడి దినదిన ప్రగతిమానమై యున్నది. వేదాంతవిచారమున ఆంధ్రభాషయందు దీనికి సమానమునతత్విక ఇంకొకటిలేదు. శ్రీల కర్మంతోపమ క్రమేషి. తపాలాభిగ్గుతోడ. సంవత్సరమునకు చందా ఒకరూపాయావత్రిమే.

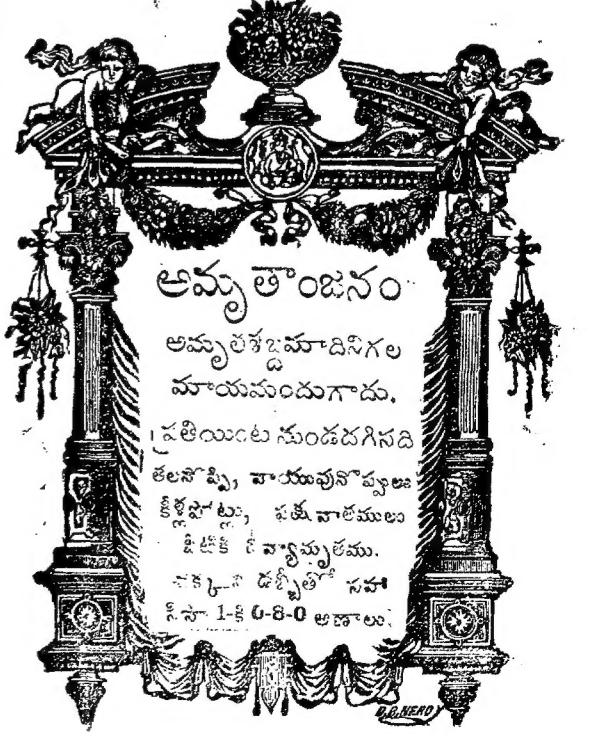
నై విలాసము.
పరమాత్ముని సరసింహాయ్య, చిత్తూరు.
4-4-1916 RAMESWRA RAO,
Plaintiff's Pleader.

ఆంధ్రుడ వనిపించుకొమ్ము

సంవత్సరానికి మీ స్నేహితులకు బహుమతి శంఖవా? జీవచరితముకంటె మంచిపుస్తక మేమున్నది? ఆందులో శివుల పోరాటములు, ప్రేమ, ప్రాణ మెట్లుపుట్టెను. జంతువులు భాండపములు, మొదలగు మనోహర విషయములుగలవు. అందరకు సర్థమగును. వెల ఆర్ధరూపాయయే.
The city Book Stall Cocanada వ వాగ్ని కొనుదు. 415

శ్రీమదాంధ్ర బ్రంహ్మాండ పురాణం

[పద్య కావ్య ము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పరమనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేనడుమ మల నెట్టి పరిణామములు బొందినది? మనుషుల సీతి మొదలు నెట్లుండె? కులభేదములేలకలిగె? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పుకొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లును? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. పరమరామచరిత్రము, శగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే బ్రపంచ సీతిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సీతపజుచిన విషయము లింద నేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శ్రేణిమిగుల సులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిందు కాగితకొల్పెందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అతుర్క తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ శతే. పలుముఖాల విభజనములు వ్రాయవచ్చును. 26
(4-12-14) జనమంచి శేషాదిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ పబ్లికేషన్, కడప

అమృతాంజనం
అమృతశబ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు.
నీటియింట నుండదగినది
తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు
క్షిణిపోవు, పక్షవాతములు
క్షిణికే నివ్యామృతము.
శక్తిగ్రహ దర్శితో సహా
నీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు.

అమృతాంజనం డిపో మదరాసు

వృత్తాంతలేఖలు

గంజాము వార్తలు.

(మా స్వకీయ విలేఖకునివద్దనుండి.)

బాంకూరాత్రిను నివారణిధి.

బరంపురము ఏప్రిల్ 10.—మాకోరికవైరి కృష్ణమోహనసమాజమునా రీ నెల ౧౩ తేదీ శనివారమునాటి రాత్రి మా జిల్లాజడ్జి బి. సి. స్మిత్తువారవి సమక్షమున లంకాద మానసాటకమును బాంకూరాత్రిను నివారణిధి సహాయార్థమై పాత్రధారులెల్లను వారివారి సామర్థ్యములతో ననోహరముగా ప్రదర్శించిరి. ప్రదర్శనకాల మిగుల చిన్నదగుటచే స్థలము చాలనండున, రూపాయలు చెండువందల యకునది మాత్రమే వచ్చినది. ముమారు నూరు, నూటయేబది రూప్యముల ఆదాయము స్థలము చాలక పోవుటచే పోయినది. అయినను, పురజనులలో అనేకులవచ్చి ప్రదర్శనమును జూచి ఆనందించిరి. తొనునిధికి సమాజమువారు నూరు రూప్యముల నొసంగిరి. గంజాంజిల్లా సాంఘికకార్యదర్శి లగు ఆయ్యగారి కేంకటను బ్యారావువంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారి సహాయమున, బాంకూరానిధి సహాయార్థమై బెంగళ గవర్నరు కార్మికేట్ ప్రభువుగారి యొద్దకు బంపించెదన బొమ్మలపాడు మొఖాసా దారులకు కొండుకర్తి రంగనాథస్వామివంతులుగారును, ఆంధ్రవర్తికప్రతినిధి చంద్రావ నూర్యనారాయణరావుగారును, యువజనసాంఘిక సామాజికులును, ఎంతయు శ్రద్ధవహించి యాకార్యమును నెరవేర్చిరి.

బాలికాపాఠశాల.

మాయూరి గవర్నరు మెంటు బాలికాపాఠశాల వార్షికోత్సవ మి నెల 9 వ తేదీ సాయంత్రము, గాదె రావువ రావువంతులు, బి. ఏ. బి. ఎల్ గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపుదముగా జరిగినది. విద్యార్థినులు హరిశ్చంద్రనాటకమునుండి కొన్ని రంగములను ప్రదర్శించిరి. చంద్రవతిపాత్రను ధరించిన బాలిక తన వ్యుగుడుధరకంఠస్వరముతో వినువారి నానందవార్షి నోలరాడించెను. పంతులుగారి సతీతిలకము కీర్తుతి చూడుతున్నప్పుడు బహుమతులను బంచివెట్టిరి. తరువాత నగ్గారినాధిపతిగాను తన అంత్యోక్తవ్యాసమును, గంభీరముగా గావించిరి. అంత నగ్గారినాధిపతిగారికి వందన సమర్పణముతో, సభ కరతాళధ్వనులు నెలంక ముగిసెను.

గుంటూరు వార్తలు.

(మా స్వకీయవిలేఖకుని వద్దనుండి)

డిప్రీట్టబోర్డు.

గుంటూరు ఏప్రిల్ 10.—ఇటీవల మా డిప్రీట్టబోర్డు ఆఫీసులో కొన్ని గడలివల బయలుదేరినవి. పార్టీలు ఏర్పడినవి. వైసువైసిదెంటుగా రొక కత్తుచుట. వై ఆధికారులు పక్షములవలంబించుటంత శ్రేయోదాయకముగాను.

ఈ మధ్య బోర్డు ఆఫీసులోని యొక గుమాస్తాను పనిమండి తొలగించిరి. దానిమీద గుమాస్తా అపీలుచేసికొనగా రికార్డువంతను చూచి బోర్డుమిటింగులో చర్చించగలసివదని వై ఆధికార్లు ఉత్తరపు జేసిరట. తాము మిటింగువల వచ్చిన యెవల సభ్యులు స్వేచ్ఛగా చర్చింపరేమోయను సంజేషానున కలెక్టరుగారు సభకు రామనెప్పిట్లు తెలియుచున్నది. దీనిని బట్టి కలెక్టరుగారి విశాలహృదయము, వ్యాయుధృష్టి విశదమగుచున్నది.

మొన్నటి మిటింగులో గుమాస్తా అపీలును విచారించుద మనుకొనిరి. కాని మిటింగువాటికి రికార్డు మాయమైనదట. అందువలన మిటింగు ఆపుదలై నది. తనకేసు బోర్డు మిటింగులో విచారించవలయును. వ్యాయును జుగి తిరిగి తన జీవనమునకు రావలెనని గంజాంజిల్లా నిరీక్షించుచున్న గుమాస్తా తన రికార్డును గాదివెట్టించును చెప్పటకు వీలులేని రికార్డు ఎల్లు మాయమైతే శేవుని కే యొకక. మిటింగు అయిన మరువాను మాయమైక రికార్డు పోస్తువ్వారా కలెక్టరుగారికి వచ్చినది. ఇది యంతయు మిగుల విచిత్రముగా నున్నది. బహుశఃవాటి మిటింగులో నీ మిషిని విచారణకు రాకుండ నుండవలెనను తలంపుతో ఎవరో ప్రతికక్షు లిట్లు చేసియుండురని యూహింపతియున్నది. ఆఫీసు వ్యవహారము లింత యరకతిరకగానుండుట చాల విచారకరము.

ఒక కంట్రాక్టరుకు రెడేండ్ క్రిందట రావలసిన సాదానిమ్మ రానందున కే యెన్నియో ఆరీలను బెట్టుకొనెనట

గాని పోయోజనము లేకపోయెను. దానిమీద కంట్రాక్టరు జిల్లా కోర్టు వకీలు డి. నరసింహశాస్త్రిగారి ద్వారా బోర్డువారికి రిజిస్టరు నోటీసు ఇచ్చిట్లు తెలియుచున్నది. దాని విషయమేమియైనది తెలియదు. కలెక్టరుగారు పరిష్కరించవలసిన కొన్ని కారితములు వాంఛదవ పోకయె రికార్డు అనుచున్నదట. ఇట్టి పోషములు జిల్లాబోర్డులో కొన్ని కానవచ్చుచున్నవి కలెక్టరుగారు మైవిషయములను సావధానముగా విచారించి పోషములను సవరించి వ్యాసమును అరయుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

జిల్లాబోర్డు సభ్యుల.

మా జిల్లా బోర్డులో మే మాసమునందు పత్రి క్రినివాన రావుగారి సభ్యుల భారీతుకు. జిల్లాబోర్డులో దాదాపు 30 మంది సభ్యులున్నాడు. వారిలో పదిమంది వ్యాయవాతులు ఇతరులు భారీతుకున్న సభ్యులమును పీడ్యకు ఇచ్చుటంత సమంజసముగా లేదు. ఈ సభ్యుల వర్తకులకుగాని మరి యొక ప్రమాఖునకుగాని యిచ్చిన బాగుండునని కొంతమంది అభిప్రాయము. కలెక్టరుగారు ఈ విషయమును యోచింతుర గాక యని విన్నవించుకొనుచున్నాము.

దగ్గూత్రము ధర్మ రక్షణ సభ.

ఈ సభవారు టవున్ హోమ్లలో ఉల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి సోమయాజులుగారు 4 వ తేదీని సుధాకరందనమును గూర్చియు, 5 వ తేదీని తదానశ్శక్త కర్మలను గూర్చియువర్ణసిందిరి.

ఒంగోలు వార్తలు.

(మా స్వకీయ విలేఖకునివద్దనుండి.)

జలాశయములు.

ఒంగోలు ఏప్రిల్ 11.—మా మునిసిపాలిటీవారు, నీటి కరవు వాపుటకు కొండమీది దేవాలయముల సమీపమున నున్న నుంచుకొండవారి బావిలోనిజలము పురముకంతయు చాలునని, బోంబుచేసి కనగొని, కేసంగి కాలువను జను లా నీటిని వాడుటకు అనజ్ఞ యిచ్చినారు. అనదివము వందలకొలది లిందెలజలము వాడెటయున్నది. ఎంతవలసినో నోకవారము దినములకుండి, జలము దీసికొనిపోవు వాడుకను నిలిపిరి. యంత్రముల పని నాపివేయబడినది. మునిసిపాలిటీవారు తిరుగ యంత్రములపని నారంభించి, జలమునీటిని వాడుటకునజ్ఞ యిచ్చుట యాకాక, పురములో ననేకచోట, గొట్టములద్వారా నీటిని బంపుటకు గొట్టముల నుంచి యీ యెండకాలముక, ఎంత జలము కావలయునో పరీక్షించిన బాగుగానుండును.

పండిత మార్కండేయశర్మగారు.

గుంటూరు పురవాసులును, స్వధర్మపుకాశిని సంపాదకులును గ్రంథకర్తలును పండితులగు కనుకర్త మార్కండేయశర్మగారు, మాపురమున కీ నెల 7-వ తేదీని వచ్చి, విష్ణుల యమున, ఉత్తరహిందూస్థానమున, హైందవబాలకుల వృద్ధికి ప్రతిష్ఠాపెంపబడిన, ఋషిశుక, గురుకుల మున్నగు యాశ్రమముల చరిత్ర, నాయకుల కార్యమారత్వము మున్నగు విషయముల గురించి ఉపన్యసించినారు. ఆంధ్రదేశముల వామ్యురత్వము ఎప్పుడు కార్యరూపమున బయలు దెడలునో అప్పుడు మనదేశము వృద్ధికిరాగలదని శర్మగారి యాశయము.

గణితశాస్త్ర ప్రజ్ఞాధురంధరుడు.

మాపురమున కనకమారముననున్న కల్లూరు గ్రామవాసి యగు కొంతటి రామచ్యుయును యువకుడు అయిదాదినముల నుండి మా పట్టణమునవచ్చి గణితశాస్త్ర పాఠశాలమును చూపుచున్నాడు గణితశాస్త్రమునం దీతనివన్న ప్రజ్ఞా యదేశమున నేరికితదని ప్రశాభిప్రాయము. ఎట్టి కఠించివచ్చుకొన్నట్లునది

గిన, ఆలస్యముచేతుక నిమిషములో జవాబుచెప్పగలడు. చెట్టు కొమ్మనేదయిన, వానికిమాపి యుండెన్ని యాకులున్నవియో చెప్పునునన వెంటనే చెప్పివేయును. ఇట్టి గణితశాస్త్రప్రజ్ఞాధురంధరుని యాంధ్రమాత కనికరముల కెంతయు మనము ఉపాంగకలసి యున్నది. జిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారును బందరుబాసుబ్రహ్మణ, ఈశ్వరప్రజ్ఞానుగని యచ్చెరువొంది, యోగ్యతావలతుల నిచ్చియున్నాడు. వీనిని సరియయిన మార్గమున వెచ్చి, ఆంధ్రసంకల్పి కెక్కువగారము తెచ్చుటకేమి కడ నందియుండదు.

కర్నీలీయనుగారు.

మా పట్టణములో నున్నత పాఠశాలాధిపాధ్యాయులుగనుండి కీర్తిశ్రేణులయిన తామనుకర్నీలీయనుగారి, ఛాయాపటమున; పాఠశాలామందిరమున నుండుటకు, విద్యార్థుల చందాల వసూలుచేయుచున్నాడు. వారివద్ద నిదివరకు చదువుకొనిన విద్యార్థులును, పురములోని వ్యాయవాతులు గయితము ఛాయాపట విర్రాణమునకు తగినసాయము చేయుచున్నారు. ఈ యాద్యయమున కెంతయు, పాటుకుదున్న భద్రీరాజు వేంకటేశ్వరుగారు వందనీయులు.

ఉన్నత పాఠశాల.

కర్నీలీయనుగారు చనిపోయిన దాదగ, స్వామిదాసు వృద్ధు బి. ఏ. గారు, కొంతకాలమునకు, ప్రధానోపాధ్యాయులుగ, నితమింపబడిరి. పాఠశాలాధిపతులుకు మార్చినగారు, కొలంబోట్ వెల్లివారు. ఉద్దుగారు, బాబరవైన అధికారమెక్కువగా చూపుచున్నాడు. ప్రతిదినము పాఠశాలయందు, గందరగోళములు జరుగుచున్నవి.

అధికార నియోజనము.

మాకు నాలుగు సంవత్సరములనుండి, నినిజ అపారక్రరిగానున్న డాక్టరు సహాయకు ద సుగిరిభానుగారు, చెన్నపురికి వైస ఉద్యోగీయులుగ మార్పబడిరి. వీరి కాలమున, జరుల సానుభూతి కేమాత్రము పాత్రులుగాలేదని చెప్పట కెంతయు చింతిలుచున్నాడను. వీరి స్థానమున గుంటూరులోని ప్రత్యేక పాఠకుధ్య యువ్యోగీయులు లక్ష్మీకాంతరావు పంతులుగారు నియోజింపబడిరి. గుంటూరునందు కాంతరావుగారికి ప్రజాసానుభూతి యెక్కువగలదు. దయాల్పి హృదయులని పేరు గాంచిరి.

ఉగాదిపండుగ బహుమతి గోహర్జాన్ తీగలచీరలు

16 మూరలు మంచి సొగసైనవి. య. 2-8-0, వి. పి. చార్జి 0-8-0

112 ఈ శ్రాత్రకముచీరలు బహువాణ్యమైన తెల్లముల్లుతో

తీగలు తేడి చుట్టు రుణజీవుమైన నన్ను అంచుట్టి పున్నది. ఇదికట్టుకొనేదానికి సొగసుగాను మాచుటకు సయముగాను యున్నది. చీరలరంగు మారవు. దీనిని మేము ప్రత్యేకముగా పుగాదిపండుగకు గాను లెప్పించి వున్నాము. ఇది ధరించి యెడలకలుగులెందము ఇంతయుచెప్పనలవిగాదు. దీనిని చూచు ప్రతివారు తెప్పించుకొనుటకుబహుమాన వేసుకొందురు.

1 చీర తెప్పించుకొనువారికి 1 గజ్జల అడ్డక ఇవ్వము పంపెదము. రత్నంకంవెరి, కి, ఇసుకప్పకొవిప్పి, ముదరాను.

ఆటోమోటార్ బహుమతి (రిజిస్టరు)

ఆటోమోటారు స్పింట్ కలిపినదికాదు. నుగంధపుష్పముల రసము. నాలుగువంతులును చేతిగుడ్డవై వేసికొనినచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. చేతలానిలయును నందినతే నానందము గలిగించగలదు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Items include 'మొ. చిన్న సీసా', 'మధ్యరకం', 'చెడ్డసీసా', and 'నుగంధ కాడ్డు'.

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. ఇండియన్ డ్రగ్స్ అల్లు తెలివితో కంపెనీ, నెం 1555 బాహువానసేదు, బొంబాయి. మదరాసు ఏజంట్లు: మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, నెం 29, వైశాఖాల్ కోట్, ప్రాంతాదికమునకు, మదరాసు.

లక్ష్మీనరసా రెడ్డి కుటుంబం హాల్ లో ఏప్రిల్ 20-21-22-23 తేదీలను గురించి, శుక్ర, శని, ఆదివారముల యందు వహుధిని, నందనాను, రామరాజు, బుద్ధిమతి నాటకములను తెలుగునను 24-వ తేదీ సోమవారమునాడు లీలానతి-ను-చనయను నాటకమును అరవమునను, ప్రదర్శింతురు. బుద్ధిమతి నాటకము సాయంకాలము 6 గంటలకు ప్రారంభింప బడును. తక్కిన నాటకము లన్నియును రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రారంభింప బడును.

చెన్న పురి బజారు రిపోర్టు

15 వ తేది శనివారము.

తేది బ్యాంకు వడ్డీలలో మార్పుమయ్యలేదు. రాజధాని బ్యాంకులన్నియు నూటికి 8 రూపాయల వరకున వడ్డీ పుచ్చుకొనుచున్నవి.

పత్రికలు.

కత్తిపాప ధరలు మరుగునకున్నవి. చెన్న పురి బ్యాంకు మొదటి రూపాయల పత్రికలు రూ 1260 లు అమ్ముచున్నవి. మొదటి రూపాయల పత్రికలు రూ 105, 106 లు, స్వీయకంపెనీ రూ 180 లు; ఇండియన్ అల్బామినము కంపెనీ రూ 150 లు స్వీయకంపెనీ.

కేవులలో మార్పులేదు. క్లాసుగార్డును ఆరు స్త్రీలకు నర లు పనికిని పెట్టింది. 14 వ తేదిని కల్పా స్త్రీలకు 15వ తేది క్లాసు మొదలైన స్త్రీలకును బాటలనీ యున్నవి. 24వ తేదికి ఏ దేశములో స్త్రీలకును 26వ తేదికి మనోరాయుడు, 29వ తేది నాటికి క్లాసురాబట్టిన స్త్రీలకును రాబట్టుక.

తాగుల వ్యాపారము.

రంగుతాగుల విశేష మున్నగుటావుచున్నది. కొద్దిగ వీని ధరలు కూడ పెరిగింది. తెల్ల తాగుల ధర పెరగకు లేదు తగ్గున లేదు.

మామ.

అన్ని సంవత్సరల నూలు ధరలు కొద్దిగ పెరిగింది. కాని ప్రస్తుత మంక యెక్కువవ్యాపారము లేదు. బజారులో చలనమేమియులేదు. 50 సంవత్సరముల నరకు తక్కువ గనుక మీదపడనకు ఉన్న దా మీదపడ్డ ఉన్న దామీద వర్తకు లడుగు చున్నార.

లోహములు.

అమెరికా ఉక్కుకడ్డీలు (లిటిఫై ఇంజనీర్ల వైల్డియ ము) 2 రు కడ్డీలు పుట్టి 55 మొదలు 67 లు వరకు. ఉక్కు-రేకులు 2-5 60 మొదలు 65 వరకు. 6-9, 62 మొదలు రూ 68 వరకు. 10, 12 75 మొదలు రూ 80 వరకు. రాగిరే కులు పుట్టి రూ 875 లు.

పంచదార.

బావాతెలుపు పంచదార రూ 86-4 లు. బజారు నిలు కడగ నున్నది.

నీమెంటు.

ఇక్కడ దంతమాడ్కులేదు. ఒకవేళ ముందు ధర పెరిగి నను పెరిగియున్నది. గిల్లింగుమామ చేతిమాడ్కు వీపా రు 18-8; బుగ్గిమామాడ్కు రు 18-10, ఇంగ్లండు మాడ్కు రు 18-8; డెస్మాడ్కు నీమెంటు రు 12-8; జపాన నీమెంటు రు 12-4; ఇన్స్ట్రుమాడ్కు రూ 18-8; గణపతిమాడ్కు బస్తా రూ 8-8 లు.

పుత్తి

పూర్వముకంటె ఇక్కడు పుత్తిధర పడిపోయినది. యంకృతాహార్యమువలన గింజలు తీసివేయబడి బ్యాపారమే జరుగుచున్నది. వీరిధర 174 రూలు. తేలికతో గింజలు తీసివేది రూ 165లు.

నూనెగింజలు

అనుదవుగింజలు బస్తా రూ 10-5. లు నూనె రూ 87 లు. వరుసగ 82, 83 రూపాయలకు తగ్గినది.

	రూ. అ.
బియ్యము క్రొత్తది	6-14-0
డిబ్బా పాతది 28 ప.	7-4 0
బొన్నలు 25 కి. ప.	8-0
ధనియాలు బారున 1-కి	50-0
నెయ్యి మునుగు 1-కి	16-0
మిర్చి క్రొత్తది బారున 1-కి	85-0
డిబ్బా పాతది	76-0
పొగాకు	160-0
మాడి క్రొత్తది మిర్చి, వాయిదా	15-2-0
కందులు బస్తా 88 ప.	10-0
నవ్వులు 14 ప.	8-8
ఉలము ప. 48 ప 1-కి	8-8
చింతపండు బారున 1-కి	85-0
వసుపు బా.	45-8
చక్కెర మ. 1 కి	8-15
తెల్లము ,, 1-కి	2-4
కొబ్బరి మ. 1-కి	5-10
పొక్కలు మ. 1-కి	18-0

శ్రీ వైష్ణవ మహాసమ్మేళనము

కలకత్తాలోని 18 మూర్త్యులారాని వీధిమండి సమ్మేళన కార్యదర్శులగు భూరామల్ మిశ్ర, బానుజేన రామానజ దాసుజే గార్లు మానేర ఇట్లు ప్రాముఖ్యములు:—

16, 17, 18 తేదీలందు కలకత్తాలోని శ్రీ వైష్ణవ మహాసమ్మేళనము జరుగ రామునాథుల్ విశ్వేశ్వరలాల్ గారు సహ్యసంఘమున కధ్యక్షులు. సహ్యసంఘమువారు సభను జయభగదత్తుగ జగపుటకు పులియత్తునాట చేయించున్నారు. బంగాళమునండియే గాక ఇతరప్రాంతముల నుండియు పులి యిధులు విశేషము రాగలరను నమృతముతో పనులు జరుగు చున్నవి తెలిసివంతవరకు నానా దేశజానులైన శ్రీ వైష్ణవు లకు ఆహ్వానపత్రికలు పంపబడినవి. ఈపత్రికలో నీ లేఖన చదువు శ్రీ వైష్ణవులందరకు దీని ఆహ్వానపత్రికగా భా వించి సమ్మేళనమునకు వచ్చేయవలసి ప్రార్థింపబడుచున్నది. కలకత్తాలో జరగబోవు ఈసభలో నానాదేశజానులగు శ్రీ వైష్ణవులు తమ సంప్రదాయ సమన్విత ప్రయత్నమునకు సహాయములు కాగలరని నమ్ముచున్నారము.

రాజధాని వార్తలు

ఉదక మండలము. — ఉదక మండలము బోర్డును మె మోయిల్ న్యూస్ పేపరులు ధియోదనగాను వైనిక సహ యార్థము కొంత సామ్యముగూడ చేయవలయునని తలచి పాత కాల ఉపాధ్యాయులను, పిల్లలను గూడజేసి, పిల్లలచేతికి దట్ట ములగు సంచులనిచ్చి వానికి పక్కని పేరుపెట్టి వానిలోవా బావరకు దోచిన వైకమువేయగోరి పిమ్మట తమ తమ స్నేహి తుల కద్దనను, బుధువులకద్దనను బోయి అందులో సామ్య వేయించుకొని రావలయుననియు, చెప్పి పంపిరి.

అప్పడవ్వకు సభలుచేయబడి, ఆసభకు తగినపెద్దమను య్యుల అధ్యక్షులుగానియమించి సభసమాజే ప్రేషింపద వాలు రందలు తమతమ సంచులబట్టుకొని అధ్యక్షుల ముందుంచరల యు ననియు అప్పడవ్వకు లందరిసమక్షమున ఆయాపట్టకా ల్లిచ్చిన ఆయాసంచులలోని సామ్య విశేషవలన సభ ముగియు లోపల నా మొత్తము తెలియ పరచు నలయు ననియు ఏర్పాటు చేసిరి. ఇందు విషయ మై 12-వ తేదీని ఒక పెద్దసభజరిగిరి. నక ఎ షేయేగ రగ్రాసనాధి పత్యమున వహించిరి. పెట్టండు దొరసానిగారు సంచులన్నీయుగూడ జేసిరి. మొత్తముమీద రూ. 1,200 లు జయపడినవి. సామ్య ప్రదర్శినిక సహజునిధికి, మదరాసు ఆనుప్రతివాక నిధికి, వంచిపెట్టబడినది.

ఇటులనే ఆయాజిల్లాలలో సామ్యజయచేసిన ఇట్టి అతసతోడక కార్యములకు సహకారములగును.

నాయకు సమాజము కాస్పరెచ్చు:— “ఇండి యను పేట్రియటు ప్రతివాసంపాదకులగు దివానబహదూరు కరుణాకర మెననుగారు నాయకుసమాజము కాస్పరెచ్చునకు సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడుటవలన వారు నిన్నటిదిసమున తిరువనంతపురమునకు బయలుదేరి. 16, 17 వ తేదీలు ఈకా స్పరెచ్చు జరుగబోవును.

ఎడ్వోకేటు జనరలు:— ఇక్కడు నెలవులో నున్న మహానాను ఎడ్వోకేటు జనరలు, ఎమ్. హెచ్. ఎమ్ కాస్ట్రట్టుగారి ఆనాలోగ్యము ప్రబలముగానున్నదని తెలుపు టకు చింతిల్లు చున్నాము.

నుకృత లక్ష్మీవిలాససభ. — ఈ సభవారు తేదీ (16-4-16) ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియాపబ్లిషింగ్ హౌస్ సీతాకల్యాణ నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

ఉప్పు బస్తా 46 కి-4-0	ఉల్లరకు ప 1-కి	0-1-8
తోణు పా 1-కి	1-8-0; 1-0-0; 0-14-0;	నెల
నీలిమందు మ 1-కి		140-0
నవరము 1-కి		15-0
డిబ్బా		16-18
ఫ్రెంచికాములు		5-0
బంగారము		6-14
వెండి		81-0
గడ్డ మెంటు పత్రికము.		83-4

విద్యాభ్యాస:—రావుబహద్రుడు డాక్టరు నుండరలూలు గారు వారదానీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు మొదటి వైసు ఛాన్సెల్లరుగా నిర్ణయింపబడిరి.

గోదావరిలో తడి చనిపోవుట. — 12 వ తేది బుధవార ము ఉదయమున ఒక కోనుటి బాటుర రాజనుహించివరము గోదావరి నదియందు స్నానము చేయుటకు బోయి మునిగి చని పోయెను.

ఉద్యోగములు. — ఇండియాగజెటు ప్రకటనములు. — ఆయోధ్యలోని భూస్వాములు ఒకసభయని ఆగి, ఆయోధ్య నయ్యుక్త రాష్ట్రములలోని మహాద్యునియు లొకసభయనియు ఆఖరులోగా సామూహ్యకాసన నిర్మాణ సభకు పంపవచ్చును.

ఏటుగూడ గారు:—దొరతనమువారి పె్నిన్ను మాత్రం డెంటుగానుండి జి. హెచ్. ఏటుగూడ నెల దినములు నె లవు తీసుకొనుటవలసి డి. వి. రామచంద్రయ్యవలియారగారు వారి పనియందు ఆక్టింగుగా నియోగింపబడిరి.

నమృత స్వామి దోగ్రానామ. — మైసూరు సంస్థానములో తేమ్మగూడ నుండి జి. వేంకటరావు అనునతడుకొంతసామ్య పరచించినటుల బ్యాబ్యురుగాగా నెవచ్చుజడ్డిగాను తేనుచిచా రించి నేరము సురపరచి వానికి రెండుసంవత్సరములు కఠినశిక్ష ను విధించిరి. వారివైనిక మరయొక కేసు నచ్చినది . దానిని 15 తేదీని విచారించెదమని న్యాయాధికారి నెలిచెప్పెను.

మోము డిపార్టుమెంటు:—పంజాబు ఫీపుకోర్టు జడ్జి, న్యాయమూర్తులు రట్టిగానుగారు నెలవులో నున్నంతకాలము రావుబహద్రుడు పాడిలాలుగారు జడ్జిగాను, వి. కోస్టిగోయి గారు అడివము జడ్జిగాను, ఎ. పి. బ్రాడ్వేగారు నెకండు లెంపరరీ ఎడిమ:ల్ జడ్జిగాను నియమింపబడిరి.

ఆగాభాను గారి బహుకరణము. — బొంబాయి రాజ ధానిలోని సాయంత రాజులతో సమానమగు గౌరవమును ఆగాభానుగారి కొనగినందులకును 11 ఫిరంగులను కాన్పు గౌరవ మేర్పరచినందులకును బొంబాయి నగరమునది జన లందరికిని ముఖ్యముగా మహాద్యునియులకును మిక్కిలితనంద కరమైనది. మహాద్యుని ములయొక్క రాజభక్తికి సంకేతించి దొరతనమువారు ఆగాభానుగారికి బహుమానము చేసిరిని నమ్ముచున్నాడు.

కలకత్తానర్తకుని మరణవృత్తాంతము. — ఏంద్రాయూలు కంపెనీలో కాటాదాన అను ఏంద్రాయూలు అనునతడు మరణించినటుల కలకత్తావ తెలియవచ్చినది. ఈతడు సర్ డేవిడ్డు యూలుగారి సోదరుడు. మొన్నటియన ప్రయాణమున నీరకా కనుబడలేదు. ఈస్టి నకు గురువారమునాడు బొం బాయిరేవును చేరినది నాక పెడలేవున చేరుటవచ్చువ్వ మొక దినమునుండియు ఈతడు కాసరాలేకు. నేటి రాత్రి యందు (14-4-16) సర్ డేవిడ్ గారు ఇంగ్లాండునకు పయన మై యుండవలసివది. యూలుగారు ప్రత్యేకశ్రమయందు జర్మనీయందు తమ జీవితకాలమును చాలభాగము గడపిరి. వీరికాలమున జర్మనీయందు సుకృతు వ్యాప్తులగుటకు ప్రార్థ రంభము. వీరు 15 సంవత్సరములక్రిందకు మరల కలకత్తాలోని వర్తకసంఘముకు జేరిరి. యూలుగారి కొకభార్యయును 8 పిల్లలును గలరు.

వైద్యముండి పోరాపోవుట:— దక్షిణ ఆఫ్రికా పో లీసు నెబ్బంది వైద్యముకుంటిచే అయి అసిబ్బందినుండి ఇ. మోకి అను హోలెకు జేకీయు దోకను పొబోయెనని యు నొకకేసు బొంబాయి రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటుగా రి యెడుట నిచారణయిం దున్నది. భోడిదనుండి తెలియవచ్చి న సమాచారప్రకారము ఆపరాధా స్వేషకకాఖవా రీతని ఆర వ్తుచేసి, ౫వ నెల 28 తేదీని మేజిస్ట్రేటు గారు యెడుట తెల్పిరి. అ వ్తుడు ఉద్దయ బామినువై జయదలచేయబడెను. ఈకేసు 12 వతేదీని మరల నిచారణయివచ్చింది ప్రావిజులు వారంటు నొ నగవలసివది అపరాధా స్వేషకకాఖవారు దరఖాస్తుపెట్టిరి. మోకి రేవున బ్యాపావా ఈజరఖాస్తు పెడిరించెను. దక్షిణ ఆఫ్రికా పోలీసు నెబ్బంది వైద్యముగారిని వాదించుచు ఉద్ద యిని విడుదలచేయమని కోరెను. ఆరెవు న్యాయసమృత మైనదియెను, ప్రస్తుతము ఉద్దయిని విడుదలచు వీలులేదనియు దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి పత్రికములు కచ్చుకరకు నడియందుడల నినదనియు మేజిస్ట్రేటుగారుని. మోకివైద్యముకుండి పోరాపో యినవాడని అనుమానము కలిగియున్నది. కేసు మే నెల 20 తే దికి వాయిదా వేయబడినది. ముద్దాయి బామిను విడుదలలో నుండును.

విషయసూచిక	
వృత్తాంతలేఖలు	8
ఆయుర్వేదకళాశాల, సానికవార్డు	4
చెన్నపురి బహువిధ విద్య	5
ప్రభుత్వ విద్య	
హైందవ పరపతి	6
లేమి ఏమి చేయజాలదు ?	7
విద్యార్థుల ముఖ్యమైన సమస్యలు	
విశేషాంశీకరణ	8
నూతన ప్రభుత్వము	9
వృత్తాంతలేఖలు	10
ఇంగ్లీషు పాఠశాల	11-12
దంభివిద్యార్థుల కార్యములు, సాంఘికము	18
శిక్షణార్థము, ప్రపంచవార్తలు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. ఏప్రిల్ నెల 15-వ తేది

శనివారము.

హైందవ పరపతి.

హైందవ భూమిలో కరకత్తుద్యనుము ఇటీవలనే ప్రారంభమయినది. యెవరు, పదిసంవత్సరములకు పైబడినవయస్సు కలిగి యని చెప్పబడు రాకున్నచ, కొంతవరకు అభివృద్ధిచూగమున నుండుటకు సంతోషపడవలసి యున్నాము. సంవత్సర సూచినించును విశిష్టవృద్ధి హైందవ హృదయము పూర్ణసంతృప్తి పొందగల యంతవరకును గాకున్న కొంతవరకయినను జరుగుచుండుట గమనింపదగి యున్నది. 1914-15-వ సంవత్సరపు లెక్కలనుబట్టి చూడ ని హైందవభూమిలోని మున్నీ పరగణాలలోను ఢిల్లీ, ఉత్తర ప్రదేశ్, బెలూచిస్తాన పరగణాలలో తప్ప పరకత్తుద్య నుము కల దనుట సుష్టమగుచున్నది. 1913-14 లో కరకత్తుద్యనుము లేని పరగణాలలో ఢిల్లీ పేరుండ లేదు. ఈ సంవత్సరము కాన వచ్చుటచే సచ్చల కరకత్తుద్యనుము ఉండినది యదృశ్యముగానందని యర్థముచేసురావ. మొదటినుండియు సచ్చల లేదనియు నమూనాచేయుటగా విసువబడియుండి ఈ సంవత్సరము నమూనా తీసుబడినదనియు గ్రహించవలయును. మన దేశమున నంతలును పరకతిసంఘముల సంఖ్య 15,673 నుండి 17,327 నకు పెరిగినది. అనగా నూటికి పదివంతున పెంపు కలిగినదనుట. 1911-12 నుండి 1912-13 లకును 1912-13 ల నుండి 1913-14 లకును జరిగిన పెంపుదల రేటులను చూచితే మేని సంఘముల సంఖ్యలో అభివృద్ధి రేటు క్రమముగా తగ్గిపోవుచుండుట కానవగును. ఈ రేటు నూటికి ముప్పది గానుండి, ఇరువదియై, ఇప్పుడు పదియైనది. ఆరంభదశలో సభివృద్ధి హెచ్చుగానుండి తరువాత తగ్గుచు వచ్చుట యన్ని యదృశ్యములలోను సహజమే కాని కరకత్తుద్యనుము ఇంకను నారంభమును విడలేదనుట నిశ్చయమై సందులచే ఇప్పుడే యట్టి తగ్గుదల కానవచ్చుటకు మాత్రము కొంత విచారమును తెలియపరచక తప్పుదు. అందులోను నొక నిజమైన కారణమును హైందవ భూమి యంతయును నెరిగియే యున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకు ఏర్పడిన సంఘములను బల

న తర మొనర్చుట యుఖ్యతయము గావునసంఘముల సంఖ్యను హెచ్చించుటను నిరుత్సాహ పరుపవలె నని యాద్యేశమును ప్రకటించి యున్నారు. సంఘములు బలపడకూడ దని మా యభిప్రాయము కాదు కాని అది యెంత యవసరమో సంఖ్య యభివృద్ధి యగుటయు పరకత్తుద్యనుమునకు నవసరమేయనియొక్కొక తప్పుదు. సంఘములేర్పడినం గాని ఈ యదృశ్యమునకు సంబంధించిన విజ్ఞానము వ్యాపించుటకు వీలులేదు. విజ్ఞానము వ్యాపించినం గాని ఉద్యమము విజృంభింపజాలదు. కావున ఏర్పడిన సంఘములను బలపత్తిరము లొనర్చుట యొక పనిగాను క్రొత్త సంఘములను సాధ్యమైనంత మంచి పరిస్థితులలో సాధ్యమైనంత సత్వరముగా స్థాపించుట సమానార్థక మగు ప్రత్యేకము పనిగాను జరుగవలసి యున్నది. ఈ విషయమును మన ప్రభుత్వమువారు గమనింతు గాక యని కోరుచున్నాము. సభ్యుల సంఖ్య నాలోచించినను సంఘముల సంఖ్య చరిత్రయే యందును ప్రతి ఫలిత మగుచున్నది. 1913-14 లో నుండిన సభ్యుల సంఖ్య 744, 236 ; 1914-15 లోని సంఖ్య 84, 469. ఇది యభివృద్ధియే కాని నూటికి పదివంతున నభివృద్ధి. అంతకు ముందటి సంవత్సరముల యభివృద్ధి నాలోచించినయెడల 1911-12 నుండి 1912-13 నకు నూటికి 42 వంతున నభివృద్ధియు 1912-13 నుండి 1913-14 లకు నూటికి 30 వంతున నభివృద్ధియు కానవచ్చుచున్నది. ఈ రీతిగా సంఘముల సంఖ్యవిషయమునకంటె సభ్యుల సంఖ్య విషయమున ఎక్కువ తగ్గుదల సంభవించి యుండుట విశదము. ఈ వాస్తవికత ప్రకృతికరమని ఎవ్వరను ననజాలరు కదా. కాని ఈవైపును చూచుచున్నామో పనిచేసి సంఖ్యలు హెచ్చించవలసి యున్నదని సర్వేదియా పరపతి విచారణసంఘమువారు సలహాయిచ్చియుండలేదు. ప్రభుత్వమువారు ఆసక్తి చూపియుండలేదు. ఇందుకు భిన్నముగానే ప్రభుత్వమువారు పనిచేయుచున్నారనుట సూచించితిమి. కావున నీవనిని ప్రజానాయకులును ప్రజాప్రతినిధులును నడుపవలసి యున్నారు. పరకత్తుద్య ప్రక్రమముయొక్క లాభములను ప్రజలకు నచ్చజెప్పి వారికి ముద్యమమునెడల రుచికల్గించి వారిచే ప్రభుత్వమువారిని కోరించి పరకతియందు శ్రద్ధ పుచ్చుకొను పోకబృందమును నానామన వైర శ్యముచేయవలసిన భారము ప్రజాహిత జీవితపథలమని చెప్పుకొను మన ప్రముఖులపై మోసి యున్నది. ఈపనిని మనము చక్కగా నిర్వహించక అంతయును ప్రభుత్వపువారి చేతులలోనే వదిలినయెడల పంచాయతులకును స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలకును పట్టణ యలసగతియే పరపతి, సంఘములకును గొంతవరకు పట్టునేమో యనుభయమును కలిగించునంత మాత్రముచిహ్నములు పరపతి సంఘముల సంఖ్యాభివృద్ధి రేటులోను పరపతి సభ్యుల సంఖ్యాభివృద్ధి రేటులోను కానవచ్చుచున్నది. మూలధనపు మొత్తమును సంఘముల సంఖ్యను సభ్యులసంఖ్యను అనుసరించినదని చెప్పుటకు రాదు. 1913-14 లో, రు 7,71,70,584 లు, గ నుండిన మూలధనము 1914-15 లో రు 8, 90, 61, 722 లైనది. ఇది నూటికి 15 వంతులు హెచ్చుదల యగుచున్నది. అంతకు ముందు రెండు సంవ

త్సరములలో అభివృద్ధి నూటికి 44; 59 లు గ కనుపడుచున్నది. 59; 44; 16 లు పది ఇరువది ముప్పదుల సామ్యమునకు దగ్గర కానందుచే మూలధనము ఇతర విషయములను అనుసరించి యుండలేదంటిమి. 1913-14 నుండి 1914-15 లకు మూలధనపు అభివృద్ధి రేటు ఒక రీతిగా విపరీతపు కొరవడుటను ప్రదర్శించుచున్న దనుట బజమే కాని ఇందుకు నేదో ప్రత్యేక విశేష కారణ మరయవలయు ననుట సిద్ధము. ఆ ప్రత్యేక కారణమును మేము పేర్కొనకయే మా చదువరులు గ్రహించుకొనగలరు. యుద్ధ మన్ని యాధిక సంస్థలకును శత్రువు పరపతి సంఘములు ఆర్థిక సంస్థలు గాక మరియే ; ఈయొక్క విపరీత పరిస్థితిని వదలినచో మూలధనము చక్కగా పనిచేసిన దనుట సుష్టము. ఈ మూలధనములోను భాగ ద్రవ్యమును డిపాజిట్టులును చక్కని యభివృద్ధిని జూపి యున్నది. భాగద్రవ్యము 1912-13 లో రు 86,19,793 లుండినది 1914-15 లో రు 1,48,66,045 లయినది. డిపాజిట్టులు రు 93,54,645 లుగా నుండినది రు 1,21,46,359 లయినది. ఈ యంతెలను బట్టి చూచిన పక్షమున పరపతి సంఘముల యాధికస్థితిని తప్పు పట్టుచా రుండగలరా? ఇల్లుండియు సంఘముల సంఖ్య బాగుగా పెరుగక యుండుటయు సభ్యుల సంఖ్య తీనిముగా నభివృద్ధి కాకయుండుటయు శోచనీయము కాదా!

లేమి ఏమి చేయజాలదు ?

మొన్నటిదినము మన యుతము న్యాయస్థానమున నొక విచారణక కుగు సభియోగము ముగింపునకు తేబడియెను. కె. ఎ. గోపాల్ పిల్ల గారొక బారిస్టరు. ఇతడు అవరీక్షలో తేవచ్చుట కొంత వ్యయముచేసెనో మన మెరుంగము. ఉన్న ఇల్లువాకిలి చేల నేగతి వట్టిచేనో ప్రకటితము కా లేదు. కాని పరీక్షలో తేవచ్చుత్తిలో ప్రవేశించు నప్పటికి నెంతో ద్రవ్యమతుడుగా ప్రవేశింపలేదనుట సుష్టము. అయిన ద్రవ్యములేక పనిసాగుట యెట్లు? అందులోను విశేష ప్రయాణము చేసినచ్చి బారిస్టరువృత్తిలో నుండు నట్టి వారికి అంతస్తాకి ఏర్పడుచున్నదే! బానిని కాపాడుకొనకతప్పదని నా మాన్య హామీలకు భయముండినదియొక గొప్ప దోషములో చేరదు గదా! యథావిధి గోపాల్ పిల్లగారు వృత్తి సాగించినారు. అర్జన తక్కువ యగుటయు వ్యయము తక్కువది యగుటయు మనుష్యులెన్నియో చిహ్నులలోనిక రాక విధి లేదు. కొంతకాలము క్రిందట గోపాల్ పిల్లగారికి మొక కక్షదారుడు రు 20 కలు ఇచ్చి వ్యాజ్యము రెండవ యప్పీలు దాఖలుచేయవలసినదని కోరెను. గోపాల్ పిల్లగారు నాలుగు రూపాయలు బిల్లలకు వ్యయముచేసి తక్కిన రూపాయలు స్వంత వ్యయమునకు బెట్టుకొనిరి. బిల్లులు చాలనందున పెట్టిన దరఖాస్తు త్రిప్పివేయబడెను. అయిన పిల్లగారు మాత్రము ఈసంగతు లేవియు కక్షదారునకు తెలియజేయ లేదు. ఇంకను న్యాయాధికారులు న్యాయమును విచారణకు వేయలేదనియే తెలుపుచువచ్చిరి. కక్షదారునకు తుద కనుమానము పుట్టి ఇచ్చి కేసుదెంచి సంగతులు తెలిసికొనువాడయ్యెను. తనవ్యాజ్యము విచారణకు రావలసి యున్నందున నాత డాసంగతులను బయటబెట్టెను. ఉత్తను న్యాయస్థానమున వివిక్తవిచారణ జరిగెను.

అచ్చట పిల్లలగు తక్కువ వాదమును పెట్టి. తాము కక్షదారుడిచ్చిన ద్రవ్యమును అతనియైనా మరెవ్వరినికొరకయి వ్యయముపెట్టితిమని. ఆవాదము నిలువలేదు. బహిరంగ సీమా గయే సాగునది యయ్యెను. ఇక వాదములు పనికిరావని గోపాలపిల్లగారు ఉన్న పంగతి యున్న ప్లాప్టుకొని తమవంతు వేళ్లి అధమపక్షము తేలికపక్ష వేయ వలసినదని కోరిరి. న్యాయమూర్తులు వీరి బారిష్టరు వదలిననుండి తొలగించుటకు నిశ్చయించి యాజే తీర్మానము నిచ్చినారు. యెన్నటికి గోపాలపిల్ల గారి బారిష్టరువృత్తి యంతమందినది. వారుచేసినది దోషమే యగును. వారికి విధింపబడిన శిక్షయు తగినది కాదని యనుటకును రాదు. కాని వారిని యము మాత్రము సంతాపకర మగుటకు నందియములేను. వారందిన మరవన పట్టాటోప ముతో న్యాయవాది వృత్తి నారంభించి దో కొనువా రందరికును హెచ్చరిపుగా నుండగల దని నమ్ముచున్నాము. అబద్ధపు దర్జాలకుని తేజ పోని యభిమానమును బడి దండుగదారుల బడులు డేముకరము కాదనియు నీ గోపాలపిల్లగారిని న్యాయము చాటుచున్నది. అందరూని మద్ద కట్టుచు చాచి యర నిమేషమున నాధ్యక్షము సుపాదించ వెంచు యావడలు ఈ పిల్లగారిని జూచి నల్లపమే శరణ్య మనుట కరుగుదురు గాక యని కోరు చున్నాము.

రైల్వేవారిచ్చ

ఇటీవల బొంబయరాజధానిలో జరిగిన రైలుబండ్లకు కమ్ముల దప్పకడిపోయెను. రావీదలల బుట్టిన యగ్నిచేత కొన్ని బండ్లుగలబడినవి. అందులోకొన్ని ప్రతి వేళ్లు ఆహు తియ్యెను. ప్రతి పంపుయందైన వ్యాపారస్థులు ప్రతినిధిగా చేరియుండిరి. అయిన నవ్వకులకిగిన తదానైదుదినములలో భీమాకంపెనీకి తెలియజేయగా యెడల నవ్వకులో మిగిలిన కమ్ములదాయము భీమాకంపెనీవారికి చేరని యెడల భీమా ద్రవ్యము నిమిటలేదని ముక్తు భీమాకంపెనీకి తెలియజేయబడి యున్నది. బొంబయలో రైల్వే వారు వ్యాపారస్థులకు నవ్వకు పంగతిని విడుదలములకుగాని తెలిపినవారు గారు. లేలు కమ్ములైనను నిలువబడినట్లు చెప్పలేదు. భీమాకంపెనీ వారు దిగ్భవమిచ్చుట లేదని. కావున వ్యాపారస్థులు భీమా కంపెనీయొడల రైల్వేవారియొడల అభియోగము చెప్పిరి. రైల్వేవారు వ్యాపారస్థులు పామును తంపునప్పుడు ప్రాసీ యిచ్చిన అపాయపుచిటి నాధారముచేసికొని తప్పించుకొనిరి. భీమాకంపెనీవారు పడునైదుదినములలో కంగతులు తెలుప బడలేదని తప్పించుకొనిరి. వ్యాపారస్థులు భీమాకంపెనీకి ద్రవ్య ము కట్టియును గూడ నోటజేయవలెనునని పరిధితి కలి గెను. బొంబయ ముత్తమ వ్యాపారస్థులవారు ఈవిధముగనే తీర్మానించిరి. భీమాకంపెనీవారు కంగతులు స్పష్టముగా తెలి యుటకై యభియోగమునకు రావలసినట్లైనది తెలియజేసి వ్యాపారస్థులకు భీమా ద్రవ్యమును వ్యాపారస్థులకులతో గూడ కత్తుచు ఉదాహరణములై తెలియపరచివారట! ఇది ప్ర శంసనీయమే. కాని రైల్వేవారు వెంటనే నవ్వకులను తెలు పున లేవనరచుట జరుగకుమా?

మన ఆయుర్వేద కళాశాల.

మండిక డి. గోపాలాచార్యులవారి ఆయుర్వేద కళా శాలలో బహుమన ప్రజానోత్సవము నిన్నటి సాయంకాల మా జరిగెను. ఆ కందగృహము చతురబడి కాస్త నిశేధనము నుట్టి ఆయుర్వేద కళాశాలలో సంస్కృతాంధ్రముల రెంటు ను బోధజరిగి సంస్కృతి పరీక్షలో పదునాటింట నవ్వకును తెలుగుపరీక్షలో నలుగురము మువ్వురును తేలియు తెలియ వచ్చింది. వైద్యాలయమున కడచిన సంవత్సరమున 18,228 మ కరితినంది ట్లు స్పష్టపడినది. ఈ సంఖ్యయే వైద్యాల యపు యనరింజకత్వమును చెప్పక చెప్పదు న్నది. ఆరాయవ్యయములు 7,291 లును 4095 లుగ కాన వచ్చుచున్నది. 2788 లు స్థిరముగ డిపాజిట్లులకు పోగారు 410 లు నివాసయ్యునది. అన్ని విధములను కళాశాలవికాస

మున జాతుమన్నులను సంకలింపుచున్నాము. కాని ఇంకను వెనోపా జరిగిన తీర్పు మార్గము విద్యార్థులు చతురత్వముననే తప్ప ఆచార్యులవారి పరిశ్రమ ఫలవంతమున దని చెప్పటకు నీలులేదు. ఈఫలమును చేరుకొంటున్నా దక్షిణ రాజధానియంతయు దోడ్పడును గాక మోకొరకుని యున్నది.

నీలిమందు-ఆశ.

హైదరాబాదుకి నాలుగు శాస్త్రపరిశోధనయొక్క పలహా యయ్యునట్టి సంఘము కాగ్యోనితకమును (బకటింజివారట!) దాని నిమిటని నీలిమందునకును కొంతమంది వాతయం తుండుచుట! ఇదిగత నీలిమందునకు నందెన ప్రాముఖ్యము నుగల రామన్న మైదుచేయువారలకు కొంత ముఖవీరము మూలము కలగవచ్చును. వీరములో నీలికపటిక చీదను అవన యించు మార్గము లాలోపించుట మున్నవట! ఏ మార్గమున వైకున నీలికి మగల కొంత జీవముకలగనని హైదరాబాదుకి సంకలిమే గదా! ఆకంతమును నిజమును గాకయని నమ్ము చున్నాము.

వృత్తాంతములు

బంగారాబాద్లకు వడ్డీరేటు:—నూటికి 1 రూపాయ కలిగింపబడింది. వస్తువులేటు నూటికి 7.

రాజ్యపరిధిగారు:—రంగూను మహమ్మదీయసంఘా ధ్యక్షుడు రాజప్రతినిధిగారికిభివంధించుచు తురివాన్దనంపెను.

తెలిసాపు నోటి:—మెహబూబ్ మయూ మొదలగు పారిశుకీకర్షకులకు సమీపమునకు స్థానములకు ప్రజలు ప్ర యానముచేయుటలో చాల యబ్బంతులు కలిగియున్నవి

సామాన్య కానక సభకు మహమ్మదీయ సభ్యులు:— సభ కొకసభ్యులైన కొనకలపిదన సంయుక్తరాష్ట్ర మహమ్మ దీయ సంఘమున కొరబడి

రెజిడెంట్ మునిసిపాలిటీ — ఆశ్వమేధ కాశేత్యర రావు కుటుంబము, ఆదేవల్లిరావు శేషయ్యగారును రెజి డెంట్ మునిసిపలు సభలో తమ క్యాబులకుదనికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

దక్కనుపర్లాన్ సభ్యులు:—బొంబాయి కానకసభా సభ్యులైన మన్మథరావు పర్లాన్ మన్మథరావు శ్రీరామ దత్తరావు మి మదల్యూర సర్కారు మహామండలిగాను నిలిచిరి. మొదటి సర్కారు గెలుపొందెను. ఈయన సభ్యులగు నెన్నుకొనబడిన.

బొంబాయి గవర్నరు:—వీరు 13వ తేదీన బొంబాయి నుండి బయలుదేరి బెల్గామకు వెళ్లిరి అటుండి మహబల్ శ్వేతావతి వచ్చి పూజాకు వెళ్లుదురు. తనదినంతయు మా మూసరితి నిటనే గడపుదురు.

పంజాబుకానక సభాసభ్యులు:—పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమువారు పోలీస్ కమిషనరు స్పెషల్ ఎమ్.ఎ. గారిని రాన ల్పించిజిల్లా బోర్డులు వల్లిమడమార్పును ఆమోదముగారిని సభ్యు లుగ నెన్నుకొనిరి తక్కిన సభ్యులనులొకరను చాలాసార్లు జరిగినది.

ఇండియా మెడికలు గవర్నరు:—ఇండియా గవర్నరు నైని క కాపురం డిల్లీకువెళ్ళుచున్నాడు. రైస్ వెంటు సర్వేండ నాదా కర్మ వి ఎమ్. ఎస్. మహమ్మదు మహాసాఖాన వి. ఎమ్ ఎస్. గార్ల నిగవులను వై కర్యమునకు పర్యవేంటు ఉద్యోగులగు నిండియా సుంద్రిగా రేర్పాటు చేసిరి.

హార్దింజి ప్రెస్టిజ్ కైద్యులకొల:—బొంబాయి నగ రములోనిరైల్వే కెన్ను బార్లందన ఇదిగతలో 62000 రూపాయ ల పోనగియుండిరి. ఇదిగాక 21000 రూపాయల మరల నీ క కొలాల కిత్తుచు వీరు వాగ్దాన మొనరించిరి. ఈ ధనము నీర యును కండితుని బంగారాబాదు మై వినియోగింపబడును. అని వార్తాసాహసమున ప్రకటించిరి.

మెప్పుడుగారికి విండు:—సివిలసర్వీసుకు నదనకొన నున్న గా. మెప్పుడు సి. వి. ఇ. వి. సి. ఎస్. గారికి బొంబాయి పోయి నేటి సాయంకాలమున (14-4-16) నొక విండు చేసిరి. పురపముఖులందరు నిచ్చేసిరి. మెప్పుడుగారు భాగ్యుడో గూడ కెయిజరిపోయి అత మెయిజిస్ట్రులవై నీమకు తెదల డురు. ఈ స్త్రీయరు అవివాహమున బయలుదేరును.

అంధ్రీ వాటక సభ:—24, 25తేదీలన గుడివాడలో జగమయ్య అంధ్రీ వాటకసభకు దాను మాధవరావుకుటుంబ వి. ఏ. వి. ఎల్. గారు అగ్రాసనాధికర్యము వహించెను. కారణాంతరముచే వాటక బహుమతిపరీక్షలలో వాటక ప్రదర్శన మును విరమించబడినదను. దరఖాస్తుదార్ల సామ్య వాపసు చేయబడును.

బందిపోటు:—తెలంగాణ దొంగలబడి ధనమునెత్తు కొనిపోయిరి బాబుకాకాధ ఛాటర్జి తెలియజేసెను. గురు వామనాచార్యులను నిరసింపబడెయ్యుటచేత బాబులను దొంగల రిక ఫ్రీ కలిపి. వీరురాక నొకనిజాతి కేలవేయ దొంగ లామెకోట గుడ్డకుక్కి ఇనుపవెట్టై తాళములూగిపోరి. వెట్టైతెలిసగను అభరణములు నుమారు 2 కేలు ఎత్తుకొని పోయిరి

బొంబయిలోని రాగి

లండను ఏప్రిలు 14:—బొంబయిలో కధికముగ నన్ను రాగిని ఇ. గ్రాండునోటికి గొవి. రా. శత్రుములు జరుపబడినవి. అం. స. గా. నా. బుడ్. వేసెగా. ప్రకృతింక వర్తక చ. ఘ. నా. చా. కి. కి. వ. ము. తెలియజేయుచు చు. చెంబల్లెగారు జవాబు చెప్పిరి.

ఆస్ట్రేలియా సేము.

మెప్పుడు, ఏప్రిలు 15:—109066యంది సైనికులు ఆస్ట్రేలియానుండి బయలుదేరినది అధికారులు ప్రకటించిరి.

జానాయాదుకొనిన వస్తువులు.

లండను ఏప్రిలు 15 —అంగ్లేయులు జానాయా కొంత వక్తరముగారిని. ఇందుకు తాము తీసుకలసిన బుర్రములకు గాను అంగ్లేయులవలన 70 లక్షల పానుల ప్రెజిడియలను దచ్చికా భారాను జరుకట్టబడినది.

పరాసువారి రక్షణ సామర్థ్యము.

పేరిసు, ఏ.ప్రిలు 14:—నవ్వకుగ గోచరింపకపోవుటచే వడ్డకు మట్టి బడి. ముగుతుండెన జగ్గనీయులు చెప్ప కొనుచున్నాడు. నిజమేమనగా వేద ఎత్తున మట్టికి దుపెట్టిరి అందువలన విశేష నవ్వకులు గలిగింది. ఈ నవ్వకుల భర్తి చేసుకొనుటకు వారు కష్టపడవలయును. వీరు సలిపిన మట్టికి వలన మార్టోహిల్లు పరిసరమునందు 500కిలోమీటర్లకంద కముల వాక్రమియట యాశ్రమ సంభవించినది. వేర్వేరు మొద టి మట్టికి అందు తత్తువులకు తని కిలోమీటర్ల రంగునందు ను రి టింమాల్) మె యాక్రమియకొనగలిగిరి. ఈరెంటు మట్టి ముల వర్తన సానముల జట్టి మూడే వరానువారితరుణ సాచ ర్ధ్యము హెచ్చుచుండుట, జర్మనీయుల మట్టికి బయలు క్షీ ణించుటయు వ్యక్తమగుచున్నది. తరాను సేనుల కడు సత్య కంతములై కావాటికి కర్థిలుచున్నవి గాన శత్రువులు వేదకు చేరబాగరి మనము కమ్మవచ్చునని అధికార ప్రకటనము జెలుపడినది.

న్యాయసానవార్తలు

మదరాసు హైకోర్టు (ఓల్డేబిల్లు గాన.)

యొక్కియ క్షును నుంకొ) య:—రామస్వామిఅసారి అను నతడు మరయిపోకొగవీ రామ గాధురను నొక మోస ముజేసెను. వానితో ముద్దాయము తువర్త ఏడేసిరూపాయల విలువల బంగారు వాణెములు 100) ఉన్నవనియు, ఆవేయ వాణెములను రూ 58000 వల తనకిచ్చి వనకమయము జెప్పి. వర్తనవర్తము స్థిరపడినట్లుట వాడు తన యావ వాస్తీ ని రూ 4,500 లకు అమ్మి తేసి, తన కొడుకువద్ద రూ 800 లకు బడులుచేసికొని వాన నియమించిని గోజువాటికి నారికడకు బోయె. ముద్దాయము వానిచేతికి 770 రాగివాణెలుగల ఒకవెట్టెనిచ్చి తయారారి వెళలిపోయిరి. అంతట వాడి దేవ కొట్లాడు నబడివిజయ న్యాయాధికారివద్ద కేసుచేలుగా నతడు ఒక్కొక్కముద్దాయకి మూడేసిసంవత్సరముల కరింతకీక్ష య, వైయ్యేసిరూపాయల జరియానాయును నిధించెను. జిల్లాకోర్టు లో ముద్దాయా లపిలచేయగా వా రాఅపిజను (ప్రిప్పి జేసిరి. అంతట ముద్దాయాలు హైకోర్టులో ఆపిలచేయగా ఓల్డేబిల్లు గారు కేసును చిప్పిజేసివారు.

మదరాసు ఉపాధ్యాయసంఘము:—

నిన్నటి దినమున కచ్చక్కుకళాశాల భవనమున నీసమావేశము జరిగె. పి. లక్ష్మీకృష్ణగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సువత్సర వృత్తాంతము సంఘముయొక్క జాయింటుకార్యదర్శి “పి. ను బ్రహ్మగృహగారు చదిరిరి. గాగింటుఇన్ ఏముడుకోడు, ఎస్. ఎల్. సి సిద్ధముగాను కొన్ని విశేషములు తెల్గం పబడినవి. దక్షిణ యండియా ఉపాధ్యాయ సంఘమునకు శేష అయ్యకుగారి అధ్యక్షులుగ నిర్ణయించిరి. సంఘమునకంతటికిని మాన్యుమంటరు గారిని అధ్యక్షు లుగ మరల నిర్ణయించిరి. శేషఅయ్యకుగారిని సహాయాధ్యక్షు లుగ నిర్ణయించిరి. వెంటకునుబ్బారావుగారిని మరల ధనాగా నాధికారిగా నియమించిరి. 15 పాతకాలనుండి ఉపాధ్యాయులు సభకు విచ్చేసిరి.

విరోధా మహా సంగ్రామము

మెనడోనియాలో పోరు ప్రారంభమగుట

సేనలో చేర్చుట—వైమానిక విషయము—పార్లమెంటుసభలో చర్చించబడుట

చీనావిషయములు—దక్షిణచీనావారు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుట

ఇంగ్లాండు

అంగ్లో-స్ట్రీయన్ల మునుగుట.

లండను ఏప్రిల్ 13.—రాబర్టు ఏడమ్స్ ను గురించి ఆయన స్ట్రీయన్ల నుంచి పంపబడినది. ఏడమ్స్ ను అనేక లాభము చేర్చుచున్నది.

ఉప్పు శిక్షా వ్యవస్థలు.

లండను ఏప్రిల్ 13.—యుద్ధము చురుకుగా ప్రారంభించబడినప్పుడు అంగ్లో-స్ట్రీయన్ల కిట్టి శిక్షా వ్యవస్థల సరఫరా జరుగక పోవని ప్రజాసభలో టెన్సెంటుగారు నడిపి.

వై నిజుల తేచ్చుట మున్నగు విషయములు.

ప్రధాన మంత్రిగారి సమాధానము.

లండను, ఏప్రిల్ 13.—ఈ విషయమున ఆస్ట్రియన్లకు ఉత్తరమును గురించి వారమునాడు నివర్తించుట తెలియజేయుచును. ఆ వాదనలు లేక ముగియజేయు చర్య జరుగును. నివాస దళ ప్రత్యేకము గూర్చి రాబోవు వారమున సమాధానము నిర్దుట. ద్వై మాంపేను ప్రభువుల రాజీనామాలు గూడ నపుడు సమాధాన మీయబడును. యుద్ధాంతర పరిశ్రామిక వాణిజ్య రాజ్యాంగ విధానములను గూర్చి మంత్రిత్వ ఉపసంఘము వారు ఆలోచన జరుపుచుండిరి. ఈ సమస్యయొక్క ముఖ్యంశముల విషయమున కొంతవరకు అధినివేశములతో నుత్తర ప్రభుత్వముల జరుపుచుండిరి.

బిరుదములు.

లండను-ఏప్రిల్ 14.—మేజర్ ఎఫ్. సి. కీస్ (125 వేల యుద్ధములలో) అంబరకాకి డి. ఎన్. డి. లింగద మొనగబడిన. కెప్టెను ఎ. డి. మొర్రీస్, డి. ఏ. ఎమ్. మర్రి ఎ. ఎమ్. స్ట్రెయిన్ గూర్చి మిలిటరీ కౌన్సిల్ లాంసెట్ పేజీ 12. మేజర్. సి. ఎఫ్. స్ట్రెయిన్ పోర్చుగెస్ లోని డెల్టా చరాను జేకే పతకముతో దాని కొనసాగి లండను కెబులోను ప్రకటించబడినది.

లండనులో జోర్జ్ కలెక్టరు.

లండను ఏప్రిల్ 14.—రెవెన్యూ గారు 90 లక్షల జతల కాలి జోర్జ్ ను చేయించి పంపించుటకు పోలిసిగాని లండను పరివాంధ్రుల ఆశయము చేయుచున్నాడనిగాన ప్రజలకు జోర్జ్ కలెక్టరు కలగునట్లున్నది.

ముంచబడిన నౌకలు.

లండను ఏప్రిల్ 14.—బ్రిటన్ పోరు అను అంగ్ల నౌక యును డోలొరియా అను డెస్మాక్కు నౌకయును ఇంగ్లం యకు ఆన అంగ్ల నౌకయును ముంచబడినది. డోలొరియా లోని నావికాబంధము ఇంగ్లం యకు వారు 12 గురును కాపాడ బడిరి. కొలంబియా నౌక డెస్మాక్కు వారిది గాని పోలండు వారిదిగాను ఒక రెవెన్యూ నౌక ముంచబడినది తెలిప బడినది. ఆ నౌక ముంచబడలేదు. దానిపేరు ఇంజనీరు. అది కెరెన్సియా అను తీసుకొని పోవడినది.

మరణములు.

లండను, ఏప్రిల్ 14.—క్లాసు రికార్డ్ ప్రభువును మేజరు జనరలు ఎన్. డి. జోన్సెన్ గారు మరణించిరి.

ఫ్రాన్సు

జర్మను కై దీలు

లండను ఏప్రిల్ 14.—ఫిబ్రవరి నెల 21 తేదీ లగాయతు ఏప్రిల్ 10-వ తేదీ వరకు జర్మనుయొద్ద 85876 మందిని కై దీలును పీడితులైనా వీరిని గాయపడినవా రొకరును తరనియు జర్మనీ యకు చెప్పబడినది. పరామర్శానికి మైలకన్ వరకు రేడు. వారికి అర్పించబడునట్లు ముందు కలసి 17000 మైలకుల పై నధికముగ నష్టములగునట్లు.

ఫ్రెంచి స్త్రీయరు ముంచబడుట.

లండను ఏప్రిల్ 14.—విగా ఆస్ట్రీయరు ముంచబడినది. 88 వ కాపాడబడినది.

వెర్దను సమరము.

జర్మనీయుల నిష్కలయత్నములు.

పేను ఏప్రిల్ 14.—వెర్దనుయొద్ద జర్మనీయు లింకను నిష్కలయత్నముల నొనర్చుచున్నాడు. గతరాత్రున 804 గుట్టల పునరుద్ధరణమును మాత్రమే జర్మనీయులు తీరముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి. నిష్పతి సాయుధమున వారు డోమాంటు దక్షిణభాగమున కొన్ని మట్టలను జరిపిరి. మేము వారల తొమ్మిదిని చూడమంటు ముంపు దిల్లెయొద్ద ఫిరంగిదళ సమల సమరము జరిగినది ప్రచురించబడినది.

శత్రువు సమరము.

పేను ఏప్రిల్ 14.—యూజువది పశ్చిమ భాగమున 8046 గుట్టల మట్టి మూపుచున్న రంగులపై ఫిరంగులు కాల్చ బడినది. తూర్పు భాగమున నున్న వోవనందును ఫిరంగియొద్ద ము తగుమాత్రము జరిగినదిగాని పరాతియుద్ధము జరుగనేలేదు. ఇతరస్థలముల కాంతముగ నుండెను ప్రకటించబడినది.

అంగ్ల రంగమున శత్రువిజృంభణము

లండను ఏప్రిల్ 14.—యంగ్ల వారమునాటి రాత్రి తీవ్రముగ ఫిరంగుల గాల్చుక యుద్ధమున శత్రు సేనలలో జెల్లె పునరుద్ధరణము కందకములపై గవిసి వెంటనే వెదలింప బడిరి. మా కైవలలో కొంతవరకు మై. గతరాత్రున శత్రు సైన్యములు కొన్నింటిని ఈ భాగమున గుండును మా కందకముల చుట్టుముట్టబడింది తడవుగట్టబడినది. శత్రు సైన్యము చాలించి ఓడుచుండిరి. మాతలావ కొందరు సైన్యము మాత్రము కనుపడుటలేదు. నేటిదినున నూపెబు, కెర్నె, హోపాను జోల్లరను ప్రత్యేకముల నెయింటు ఈలోయల యొద్ద అగ్నిగోళములు వేయబడినవి. మేముడులకు పరియైన ద్వితీయ. హోపాను జోల్లరను ప్రత్యేకమున నేడు జర్మనీయు లొక చిన్న ముడుగని గాల్చిరి. గాని మాకు వ్యమేమియు కలుగలేదు. ఎర్రానులోను, ఈ ప్రదేశమున కందకపుమాటాడలు విజృంభించినవి అని అంగ్ల యుగ ప్రకటించిరి.

రుస్సా

జర్మనీయులొక ము తెనను ముట్టడించుట.

పెట్రో గ్రాదు ఏప్రిల్ 13.—ఇప్పుడు యొద్దకుండు వంతెనములను నౌకవాని జర్మనీయు లింకను ముట్టడించుచుండిరి ప్రకటించబడినది.

జర్మను జలసాగరమున వృద్ధి.

కల్పనము ప్రకారము.

లండను ఏప్రిల్ 12.—జలసాగరముల సంఖ్య వృద్ధి యగుచున్నది. అవి యానము ప్రకారము ధారాప్రామ మొనర్చు కొని యుండవచ్చును. పోర్చుగలు నౌకను నుంచుటయే నిది యొనర్చిన మహత్కార్యమున పెట్రో గ్రాదు విలేఖకుడు డెయిలి క్యాపిటల్ పత్రికకు తెలియజేసెను.

రెవెన్యూ వారి ప్రకటనము

పెట్రో గ్రాదు ఏప్రిల్ 14.—జర్మనులు ఫిరంగులను కాల్చి ఇక్కడ కింద తెన మొగయొద్ద కలపడచుత్తుందిగాని పాడదోలబడిరి. గాల్చిన కరమునకు చెల్లించున జర్మనులు ఫిరంగులనుగాల్చి మా క్రైస్తా గ్రామముయొద్ద తలపడిరి. రెవెన్యూ వారి ఫిరంగిదళము వారిని తరిమెను.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు ముట్టడింపబడుట

లిస్బన్ ఏప్రిల్ 14.—మొత్తమున రాజీనామా కొనక ఉద్యోగమునుండి అధికారముగ తెలియజేయబడినది.

గ్రీసు

పరామర్శములు శత్రుసైన్యముల ముట్టడించుట

సలూనిక ఏప్రిల్ 14.—గ్రీకు లిడొయరను బ్రేక్ష మాన తీవ్రముగ ఫిరంగి ముట్టడింపి పోరు ప్రారంభమైంది. గ్రీకు లికి తూర్పు భాగముననుండ శత్రు సైన్యములకు 20 వరాను విమానములు ముట్టడించి దురల తగులెత్తుట చేరినవి.

గ్రీసున మిత్రమండలి.

శత్రువు యుద్ధము.

సలూనిక-ఏప్రిల్ 14.—గ్రీకులందరి ప్రయత్నములను ముట్టడించి సేనలు ఫిరంగిదళ సమల సమరమున పాల్గొనుచున్నది.

శత్రువు ముట్టడింపి పోరు ప్రారంభించినది యొకనంటి కతి గినది. అందువైఫిరంగుల భారతేయటను నునకాడు పోరు ప్రారంభించి. మైదంటి గ్రామముల కలవరపరుపవారు ఖమామకుండు శత్రువులపై. శత్రువులు ముట్టడింపబడు సుద్దేశించియుండినవిన్నాము తెలియు గానరావని సలూనిక విలేఖకుడు రూటరు వార్తాపాపమునకు తెలియజేసెను.

హాలండు

టర్నెగ్రిగోగా కాకనాగ్ల సమరము.

లండను ఏప్రిల్ 14.—నాకతాలూకు కడమయొకటి దొరికినది. దానియందు టార్పిడోయంత్రపు ముక్కలు కలవు. ఒక ముక్కపై సంబంధగూడగలదు. నాకనుమించిన టార్పిడోను నిర్ధారణచేయ సహాయపడవనిండు జర్మని దొరకెనమును కొలిమి. అది హేనునా కాదనిగాన ప్రకటించిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను శత్రువులలో నుండు జర్మని నౌకలు లండను ఏప్రిల్ 12.—ఇట్టి నౌకల నన్నిటిని బాలిరా వ్రాసి ఉదారకక్షిలోనిగా దొకడు ప్రకటించెను. ఈ నౌకల మొత్తపు టన్నులు 150,000.

చీనా

చీనా విప్లవము.

సాంఘి ఏప్రిల్ 14.—కింగ్స్లీ పరగణా వాణిగూడ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించినది గవర్నరు సైన్యముగ తెలిపెను. అందువలన దక్షిణ చీనాలో హానను పూకెను పరగణా వాణిగూడకు తక్కిన అన్ని పరగణా వాణిగూడ యూ: సి కాముగారికి వ్యతిరేకమైనది.

జర్మనీ

ఫర్ బోజున కేస్ట్రాంటు గారి ఆరెన్సు

కొనెను హేగు ఏప్రిల్ 14.—ఈరకు జర్మనీలో ఆరెన్సు చేయబడినది. నేరము తెలియరాలేదు.

ఇస్లాము మతము నెడ జర్మనీయుల వైరము.

మ్యూనెటు గారి సూచనము.

లండను ఏప్రిల్ 12.—మొషిద్ద పట్టుకొనబడిన తత్రముల సుద్దభావలలోని తద్దమాచేసి ఇండియాలో ప్రచారణ యొనర్పనకును చిట్టమాలమున జర్మనీయుల వైరభావము తేలుచుండగలదు. తత్తణమే ఈ తత్రముల ప్రచురించిన చాలము క్రమము. 15 దినములైనను అలసించిన లాభము లేదని మార్క్సింగ్ల పత్రికకు ప్రాదిన యొక లేఖకుండు సర్దాను మ్యూనెటు గారు సూచించిరి.

టర్కీ

తుర్కము సేనలు బలహీనములగుట.

లండను, ఏప్రిల్ 14.—గవర్నరు తాలూకు ఆరెయా యొద్ద భూమియందు తురుకు-వైస్యముల సమరయత్నములు నానాటికి బలహీనము అవుచున్నవి. బాగ్దాదు దక్షిణ భాగములనుండి తప్పుకొని తుర్కము రాజ్య మందంతటి నుండియు ఈ సేనలకు సహాయము అంపబడుచున్నది. ఇవి నీరసముగనే యున్నవి. దాష్టాన్ ట్రేను బల్గేరియా నుండి 4 డివిజనులు (డివిజనులు నుమారు 10,000 మైలులందుకు) ఇండ్లెములు మానెగారి సేనలనుండి 5 డివిజనులను రప్పించబడినవి. ఈ సేనలకు విభాగమును ఆరెయా యొద్ద భూమిని వెదజల్లబడి ముడవతురుక్క సేనముక కావలిథలుల పోరాటమున సహాయము చేయుచున్నది. ఆయినప్పటికిని ముఖాటానునద్ద తుర్కముల కపటమును తప్పించిరావని పెట్రో గ్రాదు విలేఖకుడు డెయిలి క్యాపిటల్ తెలియజేసెను. (ముఖాటాను—ఎర్జెమునకు నుమారు 60 మైళ్ళ దూరమున ఉన్నది.)

అమెరికా

బాంబు కుట్ర దాగు మున్నగువారి అరెస్టు.

న్యూయార్క్, ఏప్రిల్ 14:—నిర్బంధావాసము చేసిన బాంబు కుట్రకు సంబంధించిన ముగ్గురు వ్యక్తులను, ఫెడరల్ ప్రాక్టిస్, ఎన్ఫోర్స్మెంట్, ఈ ముగ్గురు బాంబు కుట్ర అరెస్టు చేయబడిరి.

మెక్సికో నుండి కోరిక.

వాషింగ్టన్, ఏప్రిల్ 14:—అమెరికన్లు నిల్వగార్ల వ్యయముల బెడదగొట్టి తేలికగాన ఇక మెక్సికో రాష్ట్రమునండి అమెరికా వైద్యులను వెనక్కు నువలించి, విల్లనైస్యముల పెంపు ద్వారా మెక్సికో వైద్యులను విడిచిపెట్ట వలసినదని మెక్సికో వారు అమెరికా వారిని కోరిరి.

ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు

వాషింగ్టన్, ఏప్రిల్ 14:—జలంతగ్రామము గూర్చి జర్మనుల వ్యతిరేకతను అమెరికా నేను మెక్సికో నుండి తీసివేయవలెనని మెక్సికో వారు వ్యాసించిన లేఖలను ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు తిరస్కరించిన ఏకైకముల నన్నిటిని రద్దుచేయబడిరి. అమెరికా నేను ప్రస్తుతము మెక్సికో నుండి తీసివేయవలెనని.

నిల్వలను తరలించుటకు దీక్షగా పరిజయము గాని జరగక కరంబాగానిగానూ కానినందున అది అధికారములైతిరి. చివరకు గుండపోయింద అమెరికా నేను ప్రస్తుతము తలపెట్టిన పాత జరిగినదరియు చాలామంది నిరసనలను తెలిపిరి. కాంతిని వెలిగించుట అమెరికా నేను వానిలను కూడ ప్రభావములించి జరగక కరంబాగానూ తలపెట్టవలెనని. దేశములలో కలతరము కలిగించుట అపరాధము అమెరికా దౌత్యమువారు గుర్తించిరి.

ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారి ప్రశంసము.

అమెరికాలో వివిధభాగములనుండి వచ్చిన ప్రజా ప్రభుత్వవాదుల విమర్శలలో ప్రెసిడెంటు గారు యశస్వినించిరి. “ముగ్గురు చేతులగిరి కారణముగదని అమెరికా వారు నిశ్చయించినట్లుగా నానారే ముగ్గురు చేతులగిరి కారణముగదని అమెరికాదేశ వివిధములు విశ్లేషించినందులతో తీవ్రమైనపు డట్టివిమర్శలకు ప్రాంతమునని తోచిననే కత్తిరూపులును అట్లునిశ్చయించినందులకులేదు. కలిగించు కొనకుండుట అమెరికా వారికి సామాన్యము కలదాని విల్సన్ గారిదిగిరి. ఎల్లవారు సుహృద్భావముతో కలదు కలదని నుడిచిరి. దాక్టరు విల్సన్ గారు యూరోపు మెక్సికో యుద్ధములనుగూర్చి యెల్లము నడిచిరి.

శ్రీ

యుద్ధ గమనిక.

ప్రెసిడెంటు గారి తలపెట్ట.

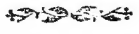
సింలా-ఏప్రిల్ 14:—విన్నతిదినమున రాజప్రతినిధి కిట్టు తలపెట్ట ప్రకటించెను.

మార్కోవా, మాస్కోవ్కు సమీపమున కారెన్టెవ్కు వైకున్జు ధోవములపై జర్మనులు నుండి ప్రాంతములలో నుట్టడియ్యుచున్నారని అన్నియెడలను మేమువారి వెనక్కు తరిమివేసితిమి. అంతకుమును జర్మనులు 804 గుట్టల ఎన్నెను జిల్లా, మార్కోవ్కులపై ఫిరంగుల గాల్చిరి. దొమాంటువాట్సు లకునడుమ ఫిరంగినిగానియును జరిగినదని వచాతియెద్దము జరిగెదని ఫ్రెంచివారు తెలియజరిచిరి.

పెర్లెమున్జు వైకున్జు వైకున్జు వరుసమున్నురు నుట్టడించిరి. ప్రభువునుట్టడించుటకందకములగొన్నటివాక్రమింతు గలిగిరిగాని మేము వారితో వెంటనే తరిమివేసితిమి. తరువాతి రెండునుట్టడిలనుగూడ తొంగగొట్టితిమి అంగ్లేయుల నుండి తెలియజరిపిరి.

చిన్న యుద్ధములలోను జరిగినది. ఎర్రరము నైర్వతి భాగమున నుండు తురుష్క స్థానముల నుండి గొన్ని టిప్టుకొంటి మని రివ్యూవా తెలియజరిచిరి.

అనేకమగు విమానయుద్ధములు జరిగెనట్లు ఇటలీ నుండి తెలియజరిపిరి.

రిలయన్సు జననవార్త యంత్రము:—గతనెల 31 వ తేదీలో అంతకుమును అర్ధ సంవత్సరమునకు ఈయంత్రములకు తొమ్మిదివేల అక్షరములను లాభమునచ్చిరి. ముఖముల పై 15 రూపాయలను పీఠరెన్న వాటాలపై వారియొక్క 8½ లాభము పంచిపెట్ట బడినది.

నూజవీడు ట్రస్టు కేసు

బెజవాడ జాయంటు మేజిస్ట్రేటు కోర్టు

(మా ప్రత్యేక విలేఖనవివరముల)

బెజవాడ ఏప్రిల్ 18:—నేను జరిగిన నూజవీడు ట్రస్టు కేసు విచారణయందు నైద్యుల కృష్ణారావుగారి క్రాను పరిశీలింప జరిగినది. ముగ్గురు అప్పు ఇచ్చుటను గూర్చి బ్యాంకులతో జరిపిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను కొందరు మానవులకు అప్పు ఇచ్చిన ప్రామిషనరీలును వారలు సొమ్ము చెల్లించిన పిమ్మట ఇచ్చిన రసీదులును ఇంకా మరెన్నో కాగితములను కోర్టులో దాఖలు చేసిరి ఆ కాగితములపై వచ్చిన సంతకముల మాత్రము సాక్షి నిరూపించెను. సాక్షి తన కాగితములపై సంతకము చేసిరి అని చెప్పెను. నేను చిత్రములపై సంతకము చేసెను. ముగ్గురు కాపాడుటకు మానవులను ముగ్గురు ఉంచినాలో లేదో నాకు తెలియదు. ముగ్గురు ఉన్నదో లేదో చూచుటకు నేను రంగారావును తగ్గలేదు. రంగారావును నూజవీడు 8, 9 మైల్ల దూరములో నున్నది. నేను రంగారావును నున్నచోగెల్లి విచారణజరిపి యాదలేననున్నను ఉన్నదో లేదో నేను ప్రమాణము చేసి చెప్పజాలను నేను రంగారావును నున్నచోగెల్లి విచారణచేయుట అసంభవమని తలచితిని. ముగ్గురు చూచుటకు కంచవల్లి శ్రీరాములుగారిని రంగారావును నున్నచోగెల్లి వారిని నేను సాక్షిగా చేసికొనలేదు. ఉయ్యూరు జమిందారుగారి ఆజ్ఞాను సారము ఈ కేసుకు దాఖలు చేయుటకు పూర్వము కేసుకు సంబంధించిన సంగతులను తెలిసికొనవలెనని. ముగ్గురు లేదని నేను ఉయ్యూరు జమిందారు గారికి రిపోర్టు చేయలేదు. కొంత ముగ్గురు ఉన్నదని నాకు తెలిసినది. కొంత ముగ్గురు ఉన్నదని నేను అప్పుకొనుచున్నాను. ముగ్గురు మొత్తమును గూర్చి నాకు సందేహము కలదు. ముగ్గురు కాపాడుట సందేహము, కర్ర ముగ్గురు ఇచ్చివేటులకూడ నాకు సందేహము. నేను వేసిన క్రాములుగాని దీనిని ఖరీదించెను. ఆఖరిదిన సమయములో మరలె కా ఉన్నా రేమో నేను ఎరుగను. రంగారావు జమిందారు మానవాలో ట్రస్టీకి ముగ్గురు అమ్మి వారు. ముగ్గురు తయారుచేయుటకు ఒక కంట్రాక్టు ఉన్నదని నేను విన్నాను. కంట్రాక్టుల పేరులను నేను కనుగొనలేదు. కంట్రాక్టుల పేర్లు తెలిసికొనటకు ప్రయత్నించితిని గాని తెలిసికొనవలెకపోయితిని. కంట్రాక్టు మరలనుకూడ నాకు తెలియవు. ముగ్గురు కొనుగోలుకు వెళ్ళేమందు శ్రీరాములుగారు మాట్లాడి తెలియజరిపెను. ఏలూరు కొనుగోలుకు శ్రీరాములుగారికి నేను చెప్పలేదు. ఏలూరు కొన్ని వాడో శ్రీరాములు గారు వాడో చెప్పలేదు. ముగ్గురు చెడిపోయెద కొన్ని నడుములలో రానులమిద తాటియాడులు కప్పబడును. తాటి యాడులు కప్పబడెను ముగ్గురు రానులను నేను చాలా చూచి వాడు. అవిచాల గడ్డకట్టిన పెద్దరానులు. ముగ్గురు ఉన్నదని నేను జమిందారు గారితో చెప్పలేదు. దివానుగారికి రిపోర్టు చేసినాను. నాకు తెలిసినంతవరకు దివానుగారు ముగ్గురు మాడలేదు. ఇంతవరకు నేను ముగ్గురు గూర్చి ఏమిచర్య జరుపలేదు.

అప్పున వేంకటకృష్ణయ్యగారి నేను ఎరుగను. తేలు రాజాగారిచే కంభుసావన చేయించుచున్న రిపోర్టు నాకు మాటలపై ప్లానలోనికే. ప్లానులో త్రిభువారావుగారి సందేహము మిద్దారావుగారి యెట్టేలువారికి. నేనెరిగినట్లు లగా యుతు అది మిద్దారావుగారి యెట్టేలువారి స్వాధీనములో నున్నది. 1905 సంవత్సరములో తేలురాజాగారు కంభుసావన చేయించి వారు. కంభుసావనచేసి నూలులపై అప్పలమును స్వాధీనపరిచి నప్పుడు ఆ త్రిభువారావుగారి స్థలముకూడ ఇత్యుదేశమునా నాకు తెలియదు. అప్పలమునకు ఎర్రకాను పడవరు సరినాదు. ఎర్రవాచకు తూర్పుగా ఒక గుడిసె ఉన్నది. ఆ గుడిసెకు చుట్టుగానున్న స్థలము ఎర్రస్వాధీనమునందున్నదో నేనెరుగను. 1905 సంవత్సరములో పూర్వముకూడ రాజాగారు అప్పలముల నూలుల కట్టించినను నున్నచోగెల్లి. గుడిసెకు ఉత్తరమునకూడ వారి ఉన్నది. దక్షిణమున యనమల వెళ్ళేదారి. తూర్పున ఆను ప్రతి రోడ్డు ఉన్నది.

క్రాను పరిశీలి ముగియవలెనని కోర్టు వారు లేచిరి. నిన్నటి విచారణ.

బెజవాడ ఏప్రిల్ 14:—నైద్యుల కృష్ణారావుగారి క్రాను పరిశీలి నేను ప్రాంతమునందు. నేనుకూడ కొన్ని కాగితములపై సంతకములను సాక్షి నిరూపించెను. అవి దాఖలు చేయబడినవి. ఇంతవరకు దాఖలు 450 కాగితములు దాఖలు చేయబడినవి.

క్రాను పరిశీలి సాక్షి ఇటుల చెప్పెను. దాఖలు అనునది అమెరికా నేను నిర్బంధమునకు సంబంధించిన అరెస్టు విషయ నాణ్యతలకు సంబంధించును. ఈ క్రాను కేసులో నేను ముగ్గురు ఇవ్వవలెననుచున్నాను. నేను ప్రామాణ్యము నా దృష్టిగము చాలించుకొన్నప్పుడు నాకు నలుబదియైదు రూపాయలు జరిగెను. రాజాగారిపద్ద ప్రి శనివారము లగాయము నాకు యెబది రూపాయల జరిగెను. ఒక భార్య విడుదల బిడ్డలు ఇంకా మరెన్నో నేను పోషించుచున్నాను. బెజవాడ బ్యాంకులో నేను రెండువేల నిలువించినాను. ఈ కేసుకు బిడ్డలు నిమిత్తము తెచ్చిపెట్టబడినాను నాకు నాకు ఇచ్చివారు. నేను బిడ్డలు ఇవ్వవలెననుచున్నాను. ఈ కేసుకు రూపాయల నాకు తెల్లప్రాము జమిందారుగారు ఇచ్చివారు. ఈ ఇవ్వవలెనను రూపాయలను నూజవీడును స్థాపించుటకు తెల్లప్రాము జమిందారుగారి రిచ్చివారు నా యభిప్రాయము. నూజవీడును స్థాపించుటకు ఇంత సొమ్ముకు నేను బిడ్డలు పెట్టజాలను. ఈ సొమ్ములో నేను నేను మిల్లికొనలేదు. ఈ కేసుకు పడవులపై ప్రత్యేకముగ నేను నిలువించుచుండలేదు. ఉయ్యూరు జమిందారు గారి ఉత్తరముల ననుసరించి ఉయ్యూరు జమిందారు గారి తరపున నేను సాక్షులును ప్రాంతమునందు. ఈ కేసుకు దాఖలు చేసిన పిమ్మట వాటంతట నేనే ఈ సాక్షులును కూర్చు కొను చున్నాను. ఇంతవరకు తెల్లప్రాము జమిందారుగారు నాకు తీరమిచ్చుటలేదు. ఈ కేసులో వ్యవహారము పడవులను నాకు ఉయ్యూరు జమిందారుగారు ఉత్తరము రిచ్చివారు. బెజవాడలో ఒక ఇల్లుకు అద్దెను పుచ్చుకొన్నాను. ఆ యింటిలో ఉండి నేను వ్యవహారము పడవులను. గత అక్టోబరు నుండి నేను ఇంటికి అద్దెను పుచ్చుకొన్నాను. ఆ ఇంటికి అద్దెను తెల్లప్రాము జమిందారుగారి రిచ్చివారు. చెన్నపట్టణములో నెలకు ఒక ఇంటికి అద్దెను పుచ్చుకొన్నాను. అక్కడ నాకు వ్యవసాయము ఉయ్యూరు జమిందారుగారి నాకర్లు ఎవరును ఈ కేసులో పనిచేయుటలేదు. ఇప్పుడు ఎవరును లేదు. లక్కరాజుగారియుగము ఇప్పుడే కట్టలేదు. ఒక నెలకు పూర్వము నాకు ఇక్కడ ఉండిరి. కొన్ని వాయిదాలకు కొట్టయ్య గాడు ఇక్కడికి వచ్చివారు. పంపొమ్మిదేలు రూపాయలను ముగ్గురు పనియోగించుకొనుటకు గూర్చి నేను విచరణగా చార్జీలో నువహరించలేదు. మొత్తముమీద చెప్పివారు. ఈ చార్జీ దాఖలు చేయుటకు పూర్వము పంపొమ్మిదేలు రూపాయలను పనియోగించుకొన్నట్లుల నాకు తెలియదు. దీనిని గూర్చి ప్రత్యేకముగ నడవించుట అసంభవమని నా న్యాయవాదులు నలుచో ఇచ్చినందున నేను ఉదహరించలేదు. దీనిని గూర్చి సాక్షులు నేను కోర్టువారియెదుట నుండితిని. అడిటరుగారే అసాక్షి. నురసాక్షికిని అందుకుగూర్చి సాక్షుల మిచ్చుటకు నేను నన్నును చేయలేదు. ఆడిటరు నాకు ఈ పంపొమ్మిదేలు రూపాయల చెప్పిన మీదట ఈ కేసుకు ముగ్గురు మీద నేను ముగియుచుండలేదు.

నన్నారావుపేట జమిందారుగారికి తాకట్టు వాడిని చెల్లించుటకు ఈ చెప్పినట్లుల కొంత సొమ్మును ముగ్గురు పనియోగించుకొనెనని నేను కంప్లయము 25 వ పేరాలో ను దహరించినా ప్రకటన.

చావూరి మల్లిఖార్జునరావుగారు వ్యూహ ఏమిదేలు రూపాయల గతమునందు పర్యటించు పంపించినట్లు వాడిని తాకట్టు పెట్టుకొని నలుబదివేల రూపాయల నిప్పించమని యు కోరుతు 1915 వ సంవత్సరము జూలై 7 తేదీ మద్రాసు బ్యాంకు నుటూరు బ్రాంచి అఫీసు ఏమిటుగానికి ముగ్గురు వ్యాసిన జాయిను చూచివారు. ఈ బ్యాంకులో అప్పులు పుచ్చుకొన్న నలుబదివేల రూపాయలను మల్లిఖార్జునరావుగారి వ్యూహ జర్నారావుపేట జమిందారుగారికి పంపుచు ముగ్గురు అమెరికా ప్రాసిన జాయిను, అమెరికా సొమ్మునుట్టివదలినను, తాకట్టుపై నాడివారు చెల్లించి మల్లిఖార్జునరావు గారి వ్యూహ పంపించినట్లు తెలియజేయుచు ముగ్గురు ప్రాసిన జాయినుకూడ చూచివారు.

బ్యాంకులోనుండి అప్పు గా తెచ్చిన సొమ్ముతో నన్నారావుపేట జమిందారుగారికి తాకట్టు వాడిని ముగ్గురు తెచ్చి వాడని నేను ఒప్పుకొనుచున్నాను. ముగ్గురు ఈ సొమ్మును బ్యాంకులో అప్పు తెచ్చివేటుల నేను చార్జీ తెచ్చుటకు పూర్వము నాకు తెలియదు. రెడ్డినాడియను తొలగించి యెరువేలకు ముగ్గురు యిచ్చాను. ముగ్గురు ముగ్గురు తెచ్చివారు. చెప్పినట్లులను ఉన్నది.

వాడిసొమ్ముకు చెల్లించమని తొందరచేయుటలకు కా తీరక కాగితము గారికిని, నన్నారావుపేట జమిందారుగారికిని ట్రిబ్యునాలాను సొమ్ముకు ముగ్గురు చెల్లించెనని చెప్పినమాట వా ప్రకటన.

THE GREAT WAR.

Fighting in Macedonia Commences.

CHINESE AFFAIRS: SOUTH DECLARES INDEPENDENCE.

Recruiting and Air Questions: Promised Discussions in Parliament.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Steamers Sunk.

LONDON, April 14. The British steamer "Orick Head" the Danish steamer "Dorothea" and the British barque "Inverlyon" have been sunk. The crew of the "Dorothea" and twelve from the "Inverlyon" were picked up. It appears that the vessel "Columbia" was Danish not Dutch. A Russian sailing vessel the sinking of which was announced this morning was named the "Imperator" and was not sunk. She was towed to Valencia.

The French steamer "Vega" has been sunk. Thirty-three were saved.

The British steamers "Robert Adamson" and "Angus" have been sunk. The crew of the former were landed.

Recruiting and Air Questions. Promised Discussion in Parliament.

LONDON, April 14. Mr. Asquith intimated that he would make a statement regarding recruiting on Tuesday. There would be a discussion then or on Wednesday. He promised to make a statement on air questions next week, including the subject of the resignations of Lords Derby and Montagu. He also stated that a sub-committee of the Cabinet was dealing with the question of the commercial and industrial policy likely to arise after the war. The Government was communicating with the Dominions on the most important aspects of the problem.

The German Anti-Islam Propaganda.

Sir John Hewett's Suggestion.

ALLAHABAD, April 14. LONDON, April 13th.—Sir John Hewett, in a letter to the "Morning Post," urges the circulation throughout India of Urdu translations of the documents seized at Moshi, showing the anti-Islam propaganda of Germany in East Africa. The effect would be very salutary if action were taken immediately, but would be insignificant after a fortnight's delay. ("Pioneer.")

Indian Finances.

"Morning Post's" Suggestion.

LONDON, April 14. The "Morning Post," in an editorial article on Indian finances says:—"No one would guess from the text of the Finance Statement that India was engaged in war. It is not good for India to be too well sheltered during this season of effort and sacrifice." The "Morning Post" asks how she should best help, and says:—"The idea of a war loan is now out of the question from local circumstances, but why should not India follow the excellent example of Nigeria which assumed responsibility for a six millions share in the imperial war debt after the war? India could take up twenty, thirty or forty times that amount. We are persuaded that the feeling of the people of India is for more generous co-operation in the war."

Copper Stocks in Bombay.

LONDON, April 14. In the House of Commons, Sir John Harwood Bannister asked whether steps were being taken to bring to England the excess copper stocks in Bombay. Mr. Chamberlain said he would communicate with the Board of Trade on the subject.

British Purchases in Java.

LONDON, April 14. The "Times" says that £7 millions in yearly Treasury Bills have been taken for Dutch account in payment of British purchases in Java for sugar and other debts.

Boot Famine in Britain Threatened. Owing to Russian Orders.

LONDON, April 14. Boot famine among the British Civil population is threatened owing to a record Russian Army order for nine million pairs employing all manufactures in Britain for months.

Messrs. Montagu's silver report says the strong tone of the market was again shown by a substantial advance of rates of coinage. Demand was again active, and there had been some resales on the part of Indian bazaars and elsewhere. The Market is now practically swept clear of such holdings. The defection of other Chinese provinces renders assistance from China doubtful, even if rates are higher.

The deaths of Lord Clanricarde and Major-General H. T. Jones Vaughan are announced.

France.

Still Vainly Hammering Verdun.

PARIS, April 14. The Germans are still striving fruitlessly at Verdun. This afternoon's communique says that at night time there was violent bombardment of our first

lines at Hill 304, and Germans at dusk yesterday launched small attack southward of Douaumont. They were completely repulsed. There has been lively artillery work at Haudromont and Montain-Ville.

Fine French Defence.

PARIS, April 14. A semi-official statement says:—The German explanation that the slackening of the battle of Verdun is due to bad visibility is far too simple. The truth is their resumption of a general offensive cost them considerable losses, which they must now repair. The only result of this offensive has been the occupation of 500 metres of trenches at the foot of Mort d'Homme Hill, whereas the first attack on Verdun ended in the enemy gaining five kilometres on a front of ten kilometres. The overwhelming disproportion between the results of two similar offensives denotes the increasing power of the French defensive and the decreasing strength of the German offensive. The moral superiority of the French troops, combined with the constantly improving material, justifies the belief that the enemy will never reach Verdun.

German Exaggerations.

LONDON, April 14. The Germans claim that they took a total of 35,876 wounded prisoners at Verdun, between Feb. 21st and April 10th. This exceeds the total French dead, wounded or prisoners. The latter do not exceed 17,000.

German Submarines. In the Black Sea.

ALLAHABAD, April 14. LONDON, April 13th.—The "Daily Chronicle's" Petrograd correspondent says that German submarines are appearing in the Black Sea in increasing numbers, probably using it as a base. The sinking of the "Portugal" is the only achievement hitherto.

Enemy Artillery Activity. No Infantry Action.

PARIS, April 14. A communique says:—West of the Meuse there was continuous bombardment of Hill 304 and of the Mortomme-Cumieres front. There was moderate artillery activity east of the Meuse and in Woëvre, but no infantry action. The day was quiet on the rest of the front.

Enemy Active on British Front. Raids on British Trenches Repulsed.

LONDON, April 14. A British communique says: The enemy on Tuesday night raided trenches near La Boisselle after a heavy bombardment, largely of tear shells, but were driven out. We lost a few prisoners. The enemy last night thrice attacked and reached our trenches north-east of Carnoy, but were driven back. The enemy left some dead in the trenches. A few men working on our front wire are missing. There has been some shelling to-day about Souchez, Carnoy, the Hohenzollern redoubt and St. Eloi. We retaliated. The enemy to-day exploded a small mine in the Hohenzollern redoubt, but did no damage. There was trench mortar activity in this section and at Arras to-day.

President Poincaré has bestowed the Croix De Chevalier on Major C. L. Storr 54th Sikhs.

Russia.

Germans Attack a Bridgehead.

LONDON, April 14. PETROGRAD.—It is officially announced that the Germans are still battering the bridgehead at Ikskull.

PETROGRAD.—The Communique says:—After artillery preparation the Germans attempted to approach Ikskull Bridgehead but were repulsed. Germans west of Lake Nartoch, supported by artillery, attacked from the village Makristea with small detachments followed by strong columns. Our artillery dispersed attacks, Germans retiring to their own trenches.

Turkey.

The Turkish Forces. In Russia's Asian Front.

ALLAHABAD, April 14. LONDON, April 13th.—The "Daily Chronicle's" Petrograd correspondent says that news is daily received of the weakening of Turkish resistance on every part of Russia's Asian front. This weakening is despite the drawing of reinforcements from every Ottoman front except Baghdad and the south thereof. Five divisions (Turkish Divisions, probably not exceeding 10,000 of all arms,) were obtained from Indjimal Pasha's new Mesopotamian army and four divisions from the Dardanelles, Thrace and Bulgaria. These reinforcements scattered over the whole front are now aiding the Third Turkish

Army in their rearguard fighting, but they were unable to prevent a severe defeat at Mamakhatun (nearly 60 miles west of Erzerum.)—"Pioneer."

Greece.

Fighting in Macedonia.

LONDON, April 14. SALONIKA.—An intense artillery duel has been opened in Ghevgheli-Doiran Sector. Twenty French aeroplanes attacked enemy positions eastward of Ghevgheli. All returned safely.

The Allies in Greece.

An Artillery Duel.

ALLAHABAD, April 14. SALONIKA.—The Allied troops in advanced positions in Greece are partaking in an artillery duel.

Reuter's Salonika correspondent says that the firing started on an unfounded report to the effect that an enemy offensive had commenced. The report alarmed the villagers, who flocked into Kukush. There is no sign at present of an enemy offensive.—"Pioneer."

Portugal.

Cabinet to Remain in Office.

LONDON, April 14. LISBON.—It is semi-officially stated that the Cabinet remains in office.

Holland.

Identity of Torpedo to be Established.

LONDON, April 14. The Hague Naval Department announces that another of the "Tubantia's" boats has been picked up. It contained pieces of mechanism of a torpedo, one stamped with a number. The German Government has been asked to assist in establishing the identity of the torpedo.

AUSTRALIA.

Australia and the War.

MELBOURNE, April 14. It is officially stated that 169,066 troops have embarked from Australia.

China.

The South Against Yuan.

LONDON, April 14. SHANGHAI.—The Governor has officially announced the independence of the Province of Kiangsi. The whole of South China except the Provinces of Hunan and Fukien is now against Yuan-shikai.

Fighting in China.

RANGOON, April 15. Mr. J. H. Goly of the China Inland Mission arrived here to-day from Tengyueh on his way to join the Army. In the course of an interview he told a press representative that there was no uneasiness or fighting near Tengyueh but there was at Szechuan where the northern Army of Yunnan had gone to battle with Yuan-Sai-kai's troops and also at Kweichow where another had gone.

Germany.

Sir R. Casement Arrested.

LONDON, April 14. COPENHAGEN.—It is reported that Sir Roger Casement has been arrested in Germany. The charge is not stated.

German Ships in Spanish Ports.

ALLAHABAD, April 14. LONDON, April 13th.—A Liberal (sic) published a list of the German ships in Spanish ports. Their total tonnage is over 150,000.—"Pioneer."

United States.

Request for Withdrawal of American Troops.

LONDON, April 14. WASHINGTON.—The Mexican Government has asked that the American troops shall be withdrawn from Mexican territory and the pursuit of Villa left to the Mexican constitutional army, as the Americans have fulfilled their object of dispersing the bandits.

President's Engagements Cancelled.

LONDON, April 14. WASHINGTON.—President Wilson has cancelled his engagements in consequence of tension due to Germany's reply regarding the submarine question coupled with Mexico's demand for withdrawal of American troops pursuing Villa. It is officially stated that American troops will not be withdrawn from Mexico at present. Pursuit of Villa's adherents is vigorously maintained while the question is being discussed with General Carranza. It is reported that the mob attacked the American troops passing through Chihuahua. A fight ensued and there were many casualties. General Carranza telegraphed that his troops assisted the Americans to restore order. It appears that the United States recognises the dangers of arousing the natives.

The President's Address.

Addressing a Banquet of Democrats from all parts of the country President Wilson prayed that United States would not be drawn into a quarrel which was not of its own choosing. He asked if people were ready to go in where the interests of America were co-incidental with the interests of humanity and whether people would have the courage to withdraw where the interests of humanity were not concerned. He was answered with cheers and shouts of "Yes." Dr. Wilson during his address had been referring to European war and the Mexican question without intimating any plans for either.

TELEGRAMS.

German Plotters Arrested.

LONDON, April 14.
NEW YORK.—Three more bomb plotters, Schmidt Chief Engineer of German interned steamer and Frederick Pradie and Carl Pradie his assistants have been arrested.

Bomb Outrages in America.
Seven Plotters' Arrest.

NEW YORK, April 14.
Four Germans have been arrested and charged with conspiring to blow up munition ships. Their names are Becker, Bode, Wolter and Kleist. The three first-named are employees in German steamship lines. Bode has admitted that he was an agent for von Papen, and Becker has admitted that a bomb factory was established in an interned German ship. More arrests are expected. The Police say that funds were supplied by a wealthy man, whose identity is not disclosed.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 14.
The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The French report that the Germans launched an attack using liquid fire against the positions on Caurette's Wood between Northomme and Cumiers, but were everywhere repulsed. Later, the Germans violently bombarded Hill 304, the Esnes district and Northomme. Between Douaumont and Vaux there was great artillery activity but no infantry attack.

The British report that the enemy made three successive attacks on West Pilkem-Ypres road and in the first gained a footing in the trenches, but was quickly driven out and others were repulsed.

The Russians report only minor actions. Southwest of Erzerum the Russians seized further Turkish positions. The Italians report considerable air activity.

Lady Hardinge Medical College.
Contributions by Government Licenses.

SIMLA, April 14.
The following press communique has been issued:—In addition to the generous contribution of Rs. 62,000 already announced, the Government licenses of Bombay city have promised a further sum of Rs. 21,000 towards the funds of the Lady Hardinge Medical College for Women at Delhi. This latter amount will on realisation be earmarked for the Senior Professor's bungalow, which will be suitably inscribed.

Indian Crop Report.

SIMLA, April 14.
Crop telegrams for the week ending the 8th April report light rainfall which was fairly general in all parts of India. Hailstones did some damage to rice crops in some parts of Assam. Harvesting of spring crops continues satisfactorily. Water scarcity continued in the Burdwan and Bankura districts of Bengal, where insufficiency of fodder was also felt from seven districts in that province and from 12 districts of Behar and Orissa. Famine conditions prevailed in the Maubum and Singbhum districts of Behar and Orissa, where persons on relief for test works were 3,124 and 5,241 respectively. Prices of foodstuffs were reported high in some parts of the frontier province, and scarcity also prevailed in Kathiawar in Bombay and Merwara in Rajputana.

Appointments.

SIMLA, April 14.
The following is published in the current issue of the "Gazette of India". Legislative Department:—The landholders of the provinces of Oudh and the Mahomedan community in the United Provinces of Agra and Oudh are to elect one member each to the Imperial Legislative Council by last June.

Home Department:—During the absence on leave of Mr. Justice Rattigan, Judge of the Chief Court, Punjab, Rai Bahadur Shadilal acts as a Judge. Mr. Le Rossignol C. S., acts as first temporary Additional Judge and Mr. A. P. Broadway as second temporary Additional Judge of the Court.

EDUCATION DEPARTMENT:—The Hon'ble Dr. Sundar Lal Rai Bahadur, is appointed the first Vice Chancellor of the Benares Hindu University.

Defence of India Act.

In exercise of the power conferred by section one sub-section (3) of the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act of 1915 (4 of 1915) the Governor-General in Council is pleased to direct that sections 3 to 11 of the said act shall come into force with effect from the date of this notification and that part of the Presidency of Bengal in which the said Sections are already in force.

Postal Savings Bank : Limit to Investments
Abolished.

The following resolution is issued in the Commerce and Industry Department:—

The Government of India have recently considered the amendment of the rule for the guidance of depositors in the Post Office Savings Banks with the object of simplifying the existing procedure in regard to investment in Government securities and of extending the rules so as to make them applicable to the purchase and sale of holdings in the 4 per cent terminable loan of 1915-16. It has consequently decided that (A) the limit for investments through the Post Office Savings Bank in Government securities should be advanced to Rs. 10,000 and that there should be a total limit to such investment irrespective of the loan in which the investment is made;

(b) the distinctive limit of Rs. 4000 now imposed in the case of a minor should be abolished, (c) the issue of investment certificates should be limited to Rs. 100 a month and (d) the existing rule which allows two or more investment certificates to be exchanged for a single one of the same aggregate value should be abolished. As this rule is not required now that the provisions exists for exchanging investments certificates for the whole pieces of Government paper. The Governor-General in Council is therefore pleased to direct that the following rules shall be substituted for those bearing the same numbers which were published with the resolution in this department No. 1446-1449-29 dated the 5th March 1914 and that they shall come into force with effect from the 15th May.

Calcutta.

A Heavy Storm.

CALCUTTA, April 15.
A heavy storm passed over eastern Bengal on Wednesday last. In some districts it was accompanied with hail and did considerable damage to crops and property.

Pistol Missing.

CALCUTTA, April 15.
An automatic Welby pistol belonging to Mr. S. Payne of 11 Riverside, Barrackpore, which was kept under bedding was stolen on the 12th instant. The Barrackpore Police are enquiring into the case, but so far no clue to the pistol has been obtained.

Suspected Death of a Big Calcutta Merchant.

CALCUTTA, April 14.
Reports have reached Calcutta of the suspected death of Mr. Andrew Yule partner in the firm of Messrs Andrew Yule and Co., and the younger brother of Sir David Yule.

Mr. Yule disappeared during the voyage out by the P. and O. Mail which arrived in Bombay on Thursday. He was found to be missing the day before the vessel reached Port Said. Sir David Yule was to have left for home to-night.

The late Mr. Yule spent many years of the earlier part of his life in Germany in the cotton mill industry, which was then at the beginning of its expansion in that country. He rejoined the firm in Calcutta some fifteen years ago being at first connected principally with Cotton mills of which they were managing agents. Mr. Yule leaves a widow and three children.

An Armed Dacoity.

CALCUTTA, April 14.
Babu Kashi Nath Chatterjee, an actor of the Star Theatre has reported an armed burglary in his house involving the theft of Rs. 2,000 in jewellery and cash. According to the complaints story about 2 O'clock on Thursday morning when he was engaged at the theatre some five or six persons armed with daggers broke open the door of the complainant's bedroom. As they were entering a woman saw them and raised alarm. One of the men gagged her while another compelled the woman to give up the key of the iron safe which they rifled.

United Provinces.

Putting Bombs in a Rival Printer's House.

ALLAHABAD, April 14.
At the Allahabad High Court Mr. Justice Piggott is hearing an appeal preferred by one Zakaria Sheik, owner of a press who was convicted by the Sessions Judge of Saharanpur of fabricating false evidence and was sentenced to seven years rigorous imprisonment. The appellant along with three other men were charged with unlawful possession of bombs for the purpose of fabricating false evidence against on Jaini Lal, who had a rival printing establishment. It was said that at the instance of the accused Jaini Lal's house was searched by the Police and in the course of the search three iron balls were found. They were thought to be heads of dumbbells. Shortly after Jaini Lal's son came home from school and seeing these balls he began to play with them. He tapped one against the other and there was an explosion and a portion of the boy's finger was blown off. He also received other injuries on the chest and neck. One bomb had burst and the other had ignited, but owing to the flaw in the shell the explosion passed out without bursting it. It was found necessary to amputate his forearm. The bombs were examined by Major Turner, Inspector of Explosives, who describes them to be highly sensitive and explosive. It was found that the bombs had been placed in Jaini Lal's house at the instance of Zakaria. Bombs were prepared by Fakira. The case is proceeding.

The Kumbha Fair.

ALLAHABAD, April 14.
In the resolution on the Kumbha Fair at Hardwar last year, at which nearly three quarters of a million of persons were present, Sir James Meston says: One of the most gratifying features of the fair was the assistance given by private individuals and associations. All officers executive, police, sanitary, and railway, who have submitted reports have acknowledged assistance rendered by non-officials. Great Hindu ecclesiastics at the heads of their respective orders loyally co-operated with officials as formerly, and in addition valuable assistance was given by the Servants of India Society, the Sevak Samiti, Rama Krishna Sevashram, Kangri Gurukul and Canning College, to all of whom His Honour expresses his thanks, as also to Lala Bhajan Lal Lohia for the generous gift of money for the improvement of water supply, to Bai Janaki Bai, a Bombay philanthropist, to Kedar Nath of Sevak Samiti, Prayag, for conspicuous service rendered by him on the occurrence of an accident on the morning of the 13th April, to Pandit Hirde Nath Kunzru, organizer of local Volunteers, who were helpful throughout the fair, and to Mr. C. J. Brown in charge of the Canning College party, which was especially valuable in helping to deal with cholera patients.

The Reliance Jute Mill, Calcutta, made a profit of nine lakhs sixty thousand for the half year ended 31st March. Dividends of Rs. 3½ Preference and Rs. 15 Ordinary have been declared.

Punjab

The Sanatana Dharma College.
Kashmir Maharajah's Donation.

LAHORE, April 14.
At a public meeting held this evening in connection with the proposed Sanatan Dharma College at Lahore the Maharaja of Kashmir who presided said that it was fortunate that among the trustees of the College there was a personality of Sir P. C. Chatterjee's eminence to guide their deliberations. His Highness has promised a permanent monthly subscription of Rs. 1000 in aid of the College beside the donation of Rs. 5000. The Maharaja of Durbhanga, the Hon'ble Ramsaran Das and Raja of Shikharpur have already paid Rs. 50,000 each.

Bombay.

War Hospital for British Troops.
Opened at Bombay.

BOMBAY, April 14.
The Gerard Freeman-Thomas War Hospital for British troops was informally opened yesterday with the admission of forty patients from the hospital ship "Assaye". The building was originally intended to be the College of Science, but the exigencies of the hour created the very appreciable conversion. It is a most extensive crescent-shaped edifice in Bombay just sufficiently constructed to adapt itself to all the requirements of the modern hospital. It now provides accommodation for two hundred and fifty patients, and later on it will contain about five hundred beds. Nothing has apparently been spared to complete the equipments and comforts of the hospital, which bears the name of Lord Willingdon's eldest son. The Governor and Lady Willingdon have frequently visited it of late, and Lord Hardinge too honoured the premises with an inspection before proceeding Home.

Deserting His Majesty's Army.
An Interesting Case.

BOMBAY, April 14.
An interesting case of alleged desertion by a Dutch man named E. Mookie from British South African Police, said to be a military body, is at present being heard by the Chief Presidency Magistrate, Bombay. The C. I. D. in consequence of information received from Bhodeda arrested Mookie with being a deserter and placed him before the Chief Presidency Magistrate on the 23rd March. Remand was applied for which was granted Mookie being released on bail. The matter again came up before the Magistrate on the 12th instant when the C. I. D. put in an application for a provisional warrant against Mookie under the Fugitive Offenders Act. In the application it was stated that Mookie was a person subject to military law within the meaning of the Army Act of 1881. The warrant had been issued against him in South Africa and an escort was due to arrive in Bombay with papers by the middle of May. Mookie's Counsel opposed the application for provisional warrant raising the following points:—Under what Act Mookie was being dealt with, under the Fugitive offenders Act or under the Extradition Act? Before the Police could have the right of arresting him without a warrant from a competent authority under Section 33, it must be shown that he was a deserter from His Majesty's Army. There was absolutely nothing to show that the S. A. Police Force is a part of the army and subject to military law as soldiers, because it had not been shown that the Force was raised by an Order in Council and was in command of the officers of regular forces. The Counsel under the circumstances prayed for the discharge of the accused. The Magistrate in giving his decision on the matter to-day held that the arrest was legal and that Mookie could not be discharged just at present and they should await the arrival of authenticated papers from South Africa. The reasonable suspicion remained that Mookie was a deserter, the matter was adjourned to 20th May, Mookie being on bail in the meantime.

The Aga Khan's Raised Status.
Satisfaction in Bombay.

BOMBAY, April 14.
The announcement that the Aga Khan has been given the status of a chief of the Bombay Presidency and a salute of 11 guns has caused considerable satisfaction in Bombay especially among the Mahomedan community. His Highness has a large number of followers in Bombay and the honour is taken as an indication of Government's appreciation of the loyal co-operation of the Mahomedans at large.

Bombay Share Market.

BOMBAY, April 14.
In the cotton mill shares the market was featureless, but outside these there was a sensational rise in Tata Iron and Steel and also in Tata Hydro-Electric Co's shares. Centrals closed steady at Rs. 2,275. Standards at Rs. 1,175, Swadeshis at Rs. 1,702½, Madhows at Rs. 1,432½. Indian Bleaching were firm at Rs. 1,632, Currimbhoyas at Rs. 258½. Colaba land and mill shares steady at Rs. 1,360 ex-dividend. Indore Malwas at Rs. 282½. Fazulbhoyas at Rs. 463½. Simplex mill have advanced to Rs. 445. In miscellaneous shares Bombay Burmahs are steady at Rs. 890. Tata Iron and Steel ordinary at Rs. 148, and deferred advanced to Rs. 655, Tata Hydro shares ordinary advanced to Rs. 1,550. Tramways were at Rs. 244. 3½ per cent. Government paper are firm at Rs. 83 and small pieces at Rs. 83-8 for buyers for clean Bank pieces.

LATEST TELEGRAMS.

LONDON, April 14.
In the House of Commons Mr. Tennant assured the House that active resumption of hostilities would not find the British troops unprovided with steel helmets.

LONDON, April 14.
HONGKONG.—There was fighting at Canton on Wednesday when troops opposed the revolutionary landing. There were thirty casualties.

WASHINGTON.—President Wilson and the Cabinet are understood to have agreed on the presentation of cumulative proofs of submarine violations to Germany. The note will probably be forwarded in 48 hours accompanied by a definite and final demand for evidence of Germany's good faith in the observance of guarantees.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

విశ్వవిద్యాలయములను దేశము సరస్వతీనిలయములకు బుట్టినట్లు. అని తేజోవంశము యొక్క తేజోవంశము, అజ్ఞానమునకు బుట్టినట్లు. సరస్వతీనిలయమునకు విజేతము, జాతీయతకు పరజేతము. ఆంధ్రులు తండుకొట్టి ఇరుగుదొరుకులనుండి గలరు. దేశవైకల్యము దేవునివేల చదరపు మైళ్లు. ఒక విశ్వవిద్యాలయమును బహువిద్యాలయస్థాపనల గరిగి వానిగాంచుచున్న బాంబాయిరాష్ట్రముకన్న ఆంధ్రరాష్ట్రము పెద్దది. ప్రజాసానుభూతిని విచ్ఛలించిగా బడయుచు, ప్రాంతవ ప్రపంచములోని విశ్వవిద్యాలయములలో మొదటిదని పేరుబొందిన విశ్వవిద్యాలయము, కొద్దికాలమునందు డాక్టరయందు మరొక విద్యాలయమును ఏర్పడబోవు కంగరాష్ట్రముకన్న కొద్దిగనే గొప్పగనో చిన్నది పాశ్చాత్యదేశములు అజ్ఞానశుభ్రమునందు దొలులాడుచున్న సమయమున ఆంధ్రదేశమునందు అడురావతి విశ్వవిద్యాలయ నాగరికతను ప్రభావితం బడసి పేరెన్నికచెంది యుండె. అట్టియాంధ్రరాజ్యము నేడు విద్యాలయతల్లిని ఆ ప్రమిలించెయ్యచున్నది. బాహ్యుల వందలకొలది తయారవేయుచున్నది. అనరవిణ శ్రీనివాసకాశ్రమి గావచ్చెప్పియులఁ దేశముల విద్యాలయముల గ జేయుట" యే ఇందులకు ముఖ్య. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ వాద్యిచ్చియు ఇప్పటివిశ్వవిద్యాలయమును జనుల నాకర్షించుటకు, వారి బాధలను, ఆచారముల నున్నత స్థితినికీ జేయుట. వారి పూర్వుల ప్రభావితం సంస్కరించు నటుల జేసి, పూర్వుల పాదభటులను ననుసరించి దేశాభివృద్ధికి పాటుపడుట కా నేతము గలిగింపలేకున్నది.

ప్రాంతవ ప్రపంచమున కనేకతత్వముల నుండి తమ జీవితము రప్పించు సేవ చేయుచు ప్రాంతవ జాతీయోన్మత్తికి, పునర్జీవ పరచుటకు పరిశ్రమ చేయుచున్న శ్రమచి అనివలెను టన్ను ప్రాంతవజాతికి బాతీయ విశ్వవిద్యాలయములే కాదు ధేనువు లనియు వారి వృద్ధికి బాతీయ విశ్వవిద్యాలయములే మార్గదర్శకులనియు నమ్మి జాతీయ విశ్వవిద్యాలయసంస్థాపనకు జనుల బురిగొప్పుచున్నది. వింట్ జోభువు ఆమె యాదర్శములకు కేటాతయొసంగి, ప్రాంతవోన్మత్తికి యోగములు లే ముఖ్యములని నమ్మి జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము నట్టి తమ సానుభూతి నొసంగి. దేశవాసులము రానుచేయుగల సాయము చేయుచును. అట్టి విశ్వవిద్యాలయము మనకు అవసరము. ఆంధ్ర ప్రవాసన సభ సమావేశములకు పును విశ్వవిద్యాలయము లాధ్యక్షులకు కావలయునని తీర్మానించుచున్నది. ఈ తీర్మానము మొదట 1918 లో. మే నెలలో బాపట్ల పురమునందు మహాజనసభ సమావేశమయి పును ప్రవేశపెట్టబడినది. తెజవాడలో నంగీకరింప బడినది, విశాఖపట్టణమున ఆమోదింపబడినది, కాకినాడలో ముద్రాపించబడినది. ఈయనపాదముల, ఆమోదము, అంగీకారములను విమలమోక్షము? తీర్మాన మొకవరకు కార్యరూపముగ దెలుపబడిందో అందరికిని తెలిసి యేయున్నది మొన్నమాత్రము ఆంధ్ర ప్రవాసనభా కార్య నిర్వాహకులకి జ్ఞాపకము చచ్చినది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్వరూపము నిర్ణయించుటకు ఆంధ్రులలో కొందరిని కాశీ, చెన్నపురి, మయూరము, నన్ను గుప్రదేశములకు బంపుట కొక సంఘమేర్పడినట్లున్నది. సంఘసభ్యులు కాల మయ్యాలనుచు లంచలేకు ఇతరదేశములనీతియాచియు దేశగోనియున్నారు. గారు కార్యనిర్వహణమునకెప్పుడు దిగుదురో ఆంధ్రలోకము మాడవలసియున్నది.

దొరకమునకు ఈవిధమున సంకల్పముల వరకు, విశ్వవిద్యాలయ మిచ్చెదరనుమాట సర్వాధ్యయ మనకొరకు, నులభముగ వారి చెవులకెక్క నేయెక్క. వారు మనవిశ్వవిద్యాలయము చేతులలో బడనేయువరకు వేచియుండుటజ్ఞాకరము. ఆంధ్రలోకము అనానకరము. నామగొండ్లలో నొక కొటిరూప్యములకు దైగా మూలధనమును వృషానిం చినదేశభక్తులును, కార్యమూలమును దోష్టంగమహారాజుగారియు గౌరవనీయులకు పండిత మదనమోహన నూలవ్యాగారియు అనివలెను గారియు పండిత నుందరలాలుగారియు ప్రశ్రమ నేటికి ఫలించినది. వారి ప్రశ్రమలీనము మొలకలెత్తి కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయరూపమును ధరించి వసిచేయుచున్నది. రెండు సంకల్పములనుండి మూతమే, అమితోత్సాహముతో ప్రశ్రమ చేయుచున్న మైసూరు మహారాజుగారును వారి మంత్రిలు విశ్వవిద్యాలయగారియు కృతి. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ రూపమును దాల్చినది. మహమ్మదీయ సోదరుల నిరంతర గౌరవము కొద్దికొద్దిగా మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ రూపము ధరించబోవుచున్నది. కాని యాంధ్రుల యుత్సాహ

మొక్కడకు పోయినది? ఇతరులు విశ్వవిద్యాలయములను నెలకొల్పినందున మనకు గుటకలు జేయున్నాము. మన మా కేవలము ఉత్సాహముతోనే కాలతేమను చేయుచున్నాము కాని యాయుత్సాహము కార్యరూపమును దాల్చు సంధన క్రమముగ నున్నదినియు సన్నగిలకచ్చును. వట్టి యుత్సాహభావము దేశవాసులము కాబాలరు. ఆంధ్రపురాభివృద్ధికి మార్గదర్శకులు కా బాలరు. బాహ్యులకు పరిపాలన మంతరించినది నూతనవిశ్వవిద్యాలయముల నిర్మాతలవంటి కార్యకర్తలు ఆంధ్రప్రపంచము నలంకరింపవలసి యున్నాడు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు నుమారు 60 లక్షల రూపములు కావలయును. ఇంతసామ్యములనునటు దేశముల కనవసరము. ఆంధ్రదేశము గొడ్డుపోలేడు. లక్షీపుత్రులు వందల కొలది గలరు. భూస్వాములు, భాగ్యవంతులును తండ్రి తండ్రులుగా నున్నారు. క్రమివాగును, తమదేశముల నజ్ఞానాంధకారమునుండిదరిచేచ్చు నిమిత్తము ధనసహాయముచేయువానిని 2 సంకల్పములలోగా మనకు కావలసినసామ్యమునుకూడగలరు. ఆంధ్రజాతీయభావాలా మందరములనీ, నూతన విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రధానధనములుగ నుంచుకొనవచ్చును. శ్రేష్ఠ కాకినాడపురమున, ఆంధ్రప్రవాసన సభ సమావేశమగును. యథాప్రకారముగా విశ్వవిద్యాలయము కావలయునని తీర్మానముచేయుదురో, తేక, విద్యాలయ నిర్మాణమునకు ప్రయత్నించెదరో మాడగలము. ఆంధ్రుల స్వాధీనత్వము, స్వాతంత్ర్యముయందుటకు సమయము వచ్చినందుల కెంతయు నానందించుచున్నాము. స్వాధీనత్వము, స్వాతంత్ర్యముల సమయమును మాపకపోయిన మనము ఇతర జాతుల పరిహాసమునకు పాత్రులు కాగలము ఒకవిలేఖరుడు.

గ్రంథభాండాగారోద్యమము.

జంగోలు తాలూకాలో ప్రచారము

ఆంధ్రదేశగ్రంథభాండాగార సంఘసభ్యుల నిరంతర ప్రశ్నిమనన, గ్రంథభాండాగారోద్యమము, మాతాలూకాలో జాగుగా ప్రచారములోనికి వచ్చుచున్నది. గత వర్సరమున, మాతాలూకాలో రెండు గ్రంథాలయములుమాత్రమే గలవు. ఇప్పుడు వానిసంఖ్య యేడింటికి పెచ్చినది. 1915 నం. అక్టోబరు మాసాంతరమున, చీతకు రిగ్రామమున కొలు జయరామరెడ్డిగారిచే, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘసభ్యుల ప్రోత్సాహమున "ఆంధ్రసంస్కృతి ప్రసన్నగ్రంథాలయము" నెలకొల్పబడినది. అద్దంకి చేరువకున్న కొరకపాటిలో, పొన్నలూరి రామయ్యగారిచే "లక్ష్మీకాంత పుస్తకభాండాగారము" కొద్దినముల క్రిందట సంస్థాపింపబడినది. వెల్లూరు, చేరూరుపాడు గ్రామములలో చక్రవర్తి, లక్ష్మణరావు గ్రంథాలయములు గత రెండువారములలో నెలకొల్పబడినవి.

ఈవారమున, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘసభ్యులు, 12 ముల్లూరుముననున్న ఎరకపాటికల్లె అచ్చట 9వ తేదీన పురజనుల సాయమున, నొక గ్రంథాలయమును నెలకొల్పిరి. ఆంధ్రరక్షకులు బహుగ్రంథకర్తలను, పత్రికాధికతులు, నకు చిలకమర్రి లక్ష్మీ నర సింహము పంతులుగారియెడల ఎరకపాటిని వానులకెక్క న గౌరవము గలదు. పంతులుగారి నొకసారి గ్రామమునకు రప్పించి కృతార్థులగుటకు గ్రామవాసులు ప్రయత్నించుచున్నారట. అట్టి మహానీయుడు ప్రథమ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయమహాజనసభ కన్యకుత్తర వహించి యుపద్యోగించిన జడవస్తానము. పురవాసులను చమన నెంతయు నానందపరుకలినది. లక్ష్మీ నరసింహము పంతులుగారి గౌరవార్థముతమగ్రామమున లక్ష్మీ నరసింహ గ్రంథాలయము" నెలకొల్పబడు పురజనుల నిశ్చయించుకొనిరి. 10 వ తేదీ ఉదయమున, సభ్యులు, ఎరకపాడు గ్రామనివాసులయొద్ద నెలపు నైకొనిరి. కొత్తపట్టణము అల్లూరు అద్దంకి మధ్యలూరు కొవ్వొలులలో గ్రంథాలయముల నెలకొల్పబడు సభ్యులక ప్రయత్నించెదరు.

చతుర్థాంధ్ర మహాజనసభ.

ఆంధ్రప్రవాసన కార్యదర్శి బుజును సాంబమూర్తి గారు కాకినాడనుండి మైసూరునున్నారు. 10 తేదీన సమావేశమయిచే నీకింది విషయములు తీర్మానింపబడినవి. గౌరవనీయులయిన రావుబహదరు మోచర్ల రాధాచంద్రారావు పంతులు. బి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టుజ్యేష్ఠుగారి యధ్యక్షతక్రింద చతుర్థాంధ్ర మహాజనసభ మేనెల 8 తేదీ ను

- సాంఘిక గీతిక
- వెండిమాతురు పాట
- 4
- మాదివావలే నుందరాంగిని
- నవవస్తువును నవలానుదీని
1. మాకుక్కవచ్చు లారని చాలగాని
- మాద్దుకున్ను యేనుదముగూర్చునే
2. కన్యాశ్రమమున కడుభక్తితో
- విద్య నేర్పిట్టి విజ్ఞాని నుమి
3. బాలపోషణము పాకకాస్త్రము
- అశోగ్యునిధు లన్ని నేర్చు జుమి
4. సంకల్పము చాలసంతసముతో
- సోదరికలుల నాదరించునే
5. మూర్ఖులైన యట్టి ముద్దియలకు
- మృతకాళ్ళముల నుదతి తెచ్చునే
6. మంచేయుటో కరియందుటో
- గాని వెరి మొరి కార్యము లొల్ల
7. సమాజభోధయే పరికిభూషణము
- కుచియు కుభ్రమే సోయగము తెచ్చు
8. గంగిరెద్దులకై కాంచనభూషణము
- ములను దాల్చు దాలలక తానెచ్చు
9. బట్టలందున పసిడిగలంక
- మోటు కనములేని నీటు, నేర్చునే
10. చాల చింతయు చాల గౌరవము
- చాలభక్తి గల్గి సంపదించునే
11. సర్వ సుఖబుద్ధి సంపద సల్పు
- గోతులందు వాగొమ్మకూనికమ్ము
12. జీవ హింసయున్న చిడిమిడి నొందున
- కరికవాక్య మన్న గాని నొందున
13. ఒడియువాడు ఏడ్చు పండితా గ్రంథులు
- గొలచి ఎల్ల విద్య తెలుమి నేర్చుకరి
14. పరిభక్తియు పితరుల సేవ
- ఈశు సాదభక్తి ఎల్లమి గోతునే
15. విశ్వ జనకుడు విశ్వ రక్షకుడు
- వెలయునాత్మ దంపతులను ప్రోదుగాలి

ధ్యాన్మును ఒంటిగంటకు సమావేశమగును. 9, 10 తేదీలను ఉదయము 7 లగాయతు 10 గంటలవరకును సాయంత్రము 2 లగాయతు 5 గంటలవరకును మహాసభ జరుగును.

మహాజనసభానుండుటయు ప్రాంతా వేంకటాచల పతి టవునువోలు అవరణలో నిర్మించబడును. ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకు యాసనములకి భోజనశాలలు బాతీయశాలలు స్థలము లో నిర్మించబడును.

మహాసభా ప్రతినిధులకు ప్రేక్షకులకు 7-8, 9, 10, 11 ఈయెరు తేదీలకు భోజనసభు లేర్పాటుచెబుదును. ప్రతి నిధులు రెండు రూపాయలను ప్రేక్షకులు ఒక రూపాయలను మియ్యవలెను. ప్రేక్షకులుమాత్రము వేలగు భోజనాది వనరులకు ఒక రూపాయన్ను చొప్పున దాను మియ్యవలెను.

బల్లారి పురజనుల సుపరిము.

బల్లారి పురజనసభమువారి ఉపనివేశమును ఈ నెల 9వతేదీ నొకసభ జరిగెను. హెచ్. లియ్య కృష్ణరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గౌర గ్రామనివాసభక్తులను కలించిరి. పట్టణమునందలి గొప్ప వర్తకులను అంజుమాన్ మహమ్మదీయ సంఘ కార్యదర్శియును సభ నలంకరించిరి.

"నీళ్ల శుత్ర"ను నుండు - చెల్లించుట కమరుము, నీళ్లువచ్చిన పిదపనే ఈ పన్నుల కొనాముచేయవలయుననియు, గృహభోగయోగమునకు దానినిను వొరకిం పతమున నీటి వసతిపనుల సంకీర్ణంపలయులయొ దొరకమునాదని ప్రార్థించుటకును,

(2) ఇకవరకు పురపాలకసమితి వహించి సంకీర్ణంపల దిన తీర్మానము పురజనులకు ప్రతికూలముగా నుండుటచే ఆ తీర్మానమును పురపాలకసంఘసభ్యులు నెలువ వాలోచింప వలయునని వారి నమరుటకు తీర్మానించెను. ఈ తీర్మానపు పకలును దొరకమువారికిని, జిల్లాకలెక్టరుగారికిని, పురపాలక సంఘసభ్యులకిని పంపుటకు పథ్య లంగీకరించిరి. ఈ తీర్మానము ననుసరించి మహాజనలను సుగా తయారుచేయుటకు హెచ్. లియ్యకృష్ణరావు, ఉంకెకల్లు కృష్ణరావు, బి. కేవల్పగారు ప్రత్యేకసభగా నేర్పడిమహాజనకు దొరకము వారికి బంపుదురు.

చిత్ర వార్తలు

చిత్రము లగు పౌర బాలులు

సామాజిక పాఠ్య

ఈమె నువ్వినట్లుగా నటి. ఆమె మొదటిసారి ఫ్యాన్సీ కళామండలి రయిలదినుండి గ్రామరాజు జాగ్గి గారచునుండి. ఆమె ముందుకు త్రేయియనులో నింకొకతావునకు కలుగు కనబడినట్లు రైలుబండికొరకు వేచియుండెను. తన్ను కలిసికొనుటక ఆయన వచ్చెనని ఆమెకులది "అయ్యో తాము స్వయముగా వాకొరకు వేచునకు దయచేయుటలన తను సహృదయమున నేను కొనియాడబాలన. నే నెంతయుకృతజ్ఞురాలను" అని ఆమె ఆయనను గూర్చి చెప్పెను. ఆయన పౌర బాలుని గ్రహించియు ఆమె కనుమాను కలుగనీకుండ తా నామెకొరకే వచ్చియున్న పక్షి రైలిని ఆమెకు స్వాగత మొసంగి తనరాజుని కనుబరచెను.

కన్నా లు ప్రభువు

వీరుకెందాలో గవర్నరు జనరలుగానున్నపుడు అరమరిక తీకుండ నెల్లకొండను మాటలాడుచుండిరి. ఒకనాడు సాయం కాలమున విన్న పెనుసమీపమున క్రభువు గారకతనునంచరించుచుండ నొకపురుషు డెరువుపడెను. అతనినిజూచి "అక్కటడ మేమి" అని ఆయన అడిగిరి. "అది ఏమో నాకెల్లు తెలియను నేనురైలుగి నిమిషమైన కాలేను. నేను ప్రభువు గారినిచూచి పోదమున వచ్చినవాడను" అని ఆతడు కొంతమంతో బడలు చెప్పెను. క్రభువును మందహాసమొనరించి నెదలిపోయెను.

సర్ ఎర్నెస్టు మాకెల్లెను.

ఈతడు ధర్మార్థ మొనరింపబడిన యొక ప్రదర్శనమునకు తాను సంపాదించిన భూగర్భ పరిశోధనా లభ్యములు మున్నగు వస్తువుల నొసంగెను. మానవచ్చినవారికి వానినిగూర్చి వివరములు తెలుపుచుండెను. "ఓ యువకుడా ఏమిది నీవురక పాతము కల్పించుచున్నావు. నీ యాపాఖ్యానమునకు తరుగును విరుగును లేకుండ నున్నది. నీవురాద నా దేశమున కనికెట్లు బతు పెట్టివారితో నొకడవని ఇతరులు భ్రమపడునట్లు చెప్పచున్నావే" అని యొక వృద్ధాంగన పలికెను.

బహుమతి.

ఒకయువకు డొక నగలవస్త్రమును దుకాణములోనికి చరచరచ్చి కీర్తిత కొకనగ్న కళకమును చూపి దీనిని మీరే విక్రయించితిరిగాదా? అని అడిగెను.

వి—దేవు గతవారమున మేము రామరాజు గారి ఉత్తరువు ప్రకారముచేసి వానికి విక్రయించితిమి.

య—చూచితిరా గాల్గు ఆటలానేను గలిచితిని గాన నాకిట్టి. నే నాటలా గెలువకున్న మీయొద్ద వారు దీనిని కొనరు గాన నాకు మీరేమైన దునుమియ్యవలెను.

ధనికుడు-పాంథుడు.

ఒకధనికున కొకవెద్దకాను దానిలో కనబడినది. దానిని చేత బట్టుకొని కొంతదూర మాదికు నడచివచ్చునని కొకపాంథుడు కనబడి వెతుకుచుండెను.

ధ. ఏమి వెతుకుచున్నావు?

పాం. అయ్యో వారొక వెద్దకాను కేబులునుండి వది పోయినది.

ధ. ఇది ఏదా?

పాం. ఇదేనండి ఇదేనండి.

ధ. ఇది నీదెనట్లు నడవకముమి?

పాం. ఇదిగోచూడండి నాకేబులు చిల్లి. ఈచిల్లిలో నుండియే అదివారిపోయినది. దాని నీకేబులో కేయండి మరల దివిపోవునో లేదో మీరే తెలియదు.

జ్యోత్స్న వర్తకుడు.

ఒకడు జ్యోత్స్నకుట్టి విక్రయించుచు సంపాదమును జరుపుచుండెను. అతనివద్దకు పులికొకటివచ్చెను. వారి వాతకు చాల గాల్పెన్మొత్తో వాచుచు వారికి చక్కని స్వపానున మంచి కస్తూరిని నొసంగి వారికి తినిన చదువు చెప్పించెను. వానికి గానండి కొంతసాము తీసి వారికొక హంగూనిని కొనియిచ్చెను. ఒకనాడతనిమిత్రు డతనిని చూడవచ్చెను.

మి. మీరేమీరైలు మీకెట్లు భక్తిగలిగియున్నారా?

జో. ఆ. నేను వానికి హంగూని కొనికెట్టితిని. వారు చాల సంతసించిరి. వారు వాగుగా పాడెదరు వాయించెదరు

అది చాల మనోహరముగ నుండును. మొదట వాశేమి వాయించుట నేర్చుకొనినో మీరెరుగుదురా?

మి. తెలియదు.

జో. "అందరును కనిపేతురుగాని మన అయ్యమాత్రమే సోమరిపోతు"

వృద్ధదంపతులు

ఒకనాడు వృద్ధదంపతు లిరువురు వీధిని బోవుచుండిరి. టుడిచేతివలన నన్న యొక ఇంటినున్నున్నవృద్ధ నొకస్త్రీ కాలు వారి క్రిందబడెను. అప్పుడుకు చటానున నటకేగి ఆమెను తేవడినెను. మరికొంతసేపటి కాలినిభార్య మెల్లగ నడచివచ్చెను. అతడు వరాయిస్త్రీకొర కంతభక్తి చేయుచుండుటను చూడగ నామె కాగ్రహము కలిగినది. ఆమెకుచూచి తొందర లేదు. తొందరలేదని ఆతడనెను. "తొందరలేదు. తొందర ఎందుకును? ఎవరో మువ్వ మొగ మెరుగనిస్త్రీ కాలు వారివడెనని వడివడిగ పరుగిడి లేవడికితిని. మొన్న నేను మేడమెట్టమీదనుండి క్రిందబడినపుడు కదలక మెడలక పక పక నవ్వునాగితి. నైగా నన్ను ఎకనక్కెము చేసితిరి. చాలా మీ రేలాటివాడు మరి" అని ఆమె అతనినిగూర్చి చెప్పెను.

కాలిజ్యోష్ణ.

ఇద్దరు నైటలు నమనమైన ఉన్నతము కలవారు గాలిపోలితా యుద్ధముచేసిరి. వారిలో నొకనికి టుడికాలును రెండవవానికి ఎడమకాలును పోయినవి. వారిద్దరును లండను నగరమునకు వెళ్లిరి. గాయములుమూసినవి. ఒకనాడు వారిద్దరును దారిలో తారవీలిరి. వారిద్దరును చంకకర్మలమీదనే నడచుచుండిరి.

ఒ. ఈ బల్లమీద కూర్చుండము రమ్మ.

రెం. ఏమి విశేషము?

రా. ఏమియునులేదు. ఇప్పుడు యుద్ధసమయము. మనము మిత్రవ్యయమును పాటించవలెను. మనము చెరియొక కాలి జోడును కొనినగాని దుకాణవారు దమ్మును. మన కిద్దరికిని రెండవకాలిజోడు నుదయోగమే గాన మమిద్దరమును కలపి ఒకజోడు కొనిననో నీవు టుడికాలిజోడును నేను ఎడమకాలి జోడును ఉపయోగించి కూడికచేయవచ్చును.

ప్రముఖులు.

సర్ డగ్లసు హాయిగుగారు పొగ్గిద్దటిపూట లిస్కాకులనతిని కాఫీత్రాగి పొగ గొట్టుతూలని పొగను పీల్చెదరు.

డెవనుపోర్టు క్రభువు మొదలు నొక కేయాకు వర్తక సంఘమున నుద్యోగిగా చేరెను.

దక్షిణాఫ్రికా యుద్ధమున జనరలు సర్. ఇయాను హామిల్టన్ గారి గుర్రము చనిపోయినది. ఆయన ఆగుర్రము పంటినొకదానిని తీయించి దానికి బంగారపుకట్టు కట్టించి భద్రపరచెను.

జనరలు న్యట్సు గారు కేపుకోలనీలో నొకచిన్న పాల ముపాకలో పుట్టిరి. ఆయనకేంద్రిడ్జిలో చదువుకొనినపు డర్థ శతాబ్దములో నెక్కువను బడలని బహుమానములను బడసెను.

విక్టోరియా గొలుసు రాజవంశములోని వారికిమాత్రమే యియ్యబడును. ఈగొలుసు రాజవంశమునకు చేరని వారిలో 7 గురికి మాత్రమే యియ్యబడినది. వారిలో కాంటర బరీ ఆఫ్విమపు దాక్టరు డే. డ్యుగ గారొకరు

హంటిన్ గ్రోరాజు కొలను గారు ఇప్పుడు పరానుదేశమున లై సన్సందు పరానుదొంతమువారి కలిధియై యున్నాడు. నికోలను గారికి కవిత్వమునకు ప్రభుగలడు. నెక్కుభాషలో నొకగీతములు గ్రంథములు రెండు దుఃఖాంతకాటములను వీరు వ్రాసిరి.

అంగ్లదేశమువారిలో డి. ఆబర్నూ (ప్రభువు గారికి కురు మగ్నభాషలో విశేషపాండిత్యము గలడు. ఇతడు టర్కీదేశపు తెనకరీత్తుయంతు కృతాను డయ్యెను.

స్త్రీలను న్యరసానుపు పరులలో ప్రభువేట్టుటగా డ్యోన్విగారు చాల శ్రద్ధపుచ్చుకొనుచున్నాడు. ఆమె మోటారుబండిలో పాలమునకుబోయి పాలమున ఉరలగడ్డలను పోగుచేయుస్త్రీలకు తోడ్పడుచుండును. వాల్చివిమపుగానోను గారిభార్య ప్రతిదినము పాలమునున్నుటను నేర్పుకొనుచున్నది.

ప్రపంచ వార్తలు

పునఃపునః బసులుగా కనిపేయవలచిన స్త్రీలను వేయి మందిని లండను కాంటీ కాన్సులవారు పరీక్షించిరి. ఆ పరీక్షలో 650 మందిస్త్రీలు వెగ్గిరి.

లండనుకాంటీలో ప్రతిఅదివారమును బహుసోక్రపు కంపెనీల ఆటలకు ప్రజలు రెండులక్షల పానులను వ్యయ కలుచుచున్నాడు.

శత్రువును పట్టుకొనుటకు సైన్యము గాయముకలిగినట్లుగాని చనిపోయినట్లుగాని నటించరాదనని అంతర్జాతీయ న్యృతిలో నిబంధనము కలదు.

యూద్ధ మారంభమైనదిమొద లింతవరకు యూరోపు ఖండమువారి మెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల వారి యుద్ధ 280000000 పానుల వెలగల ఆయుధసామగ్రిలను కొనిరి.

ఈజిప్టులో 5 లక్షల పానుల మూల ధనములో ప్యా రంభించ బడిన 28 జర్మనీ వర్తక స్థానముల నెత్తికేసి ఆ సామ్యును వశపరచుకొనుటకు కమిషనరులను ఆంగ్లదేశము వారు నియమించిరి.

బర్మింగ్హామ్లో జనముల లెక్కను బట్టిమాడ 1000 మంది ఆదపిల్లలకు 1020-1040 మంది మగపిల్లలు చొప్పున పుట్టుచున్నారు. గత మూడునెలలలోను 1030 మంది బాలికలకు 1010 బాలరవంతున పుట్టిరి. జనములు తగ్గినవి. ఒక సంవత్సర మిట్లు తగ్గినచో జనములలో 4000 తగ్గిపోవును.

కాలితములో త్రాగు శేచుచున్నాడు. ఈ త్రాగుతో కట్టుకట్టుటకు వీలుగా నున్నది. పూజించిచ్చి ఆయాధినిర్యాణకాలలో కట్టుకట్టుట కీకాలితపు త్రాటినే ఉపయోగించుచున్నాడు.

సుభాషితములు

ఎన్ని బాధలకైననై విజయమును గడించవలెను.

శత్రువుల యధికారమునకు లోబడి జీవించుట గొర్రెలొని జీవితమువంటిది.

పుటమువేసిన బంగారము మేలియకునటుల యుద్ధమునకున దేశములు యోగ్యతము లగుదురు.

ప్రజయుల వాక్యములు ప్రభువచుం దంతట నొక్కతీరుననే యుండును.

దేశసేవకు న్యయముగ చేయివాడు దేశభక్తు ధనిపించుకొనుట కర్హుడుగాడు.

యుద్ధారంభమునందలి ప్రపంచస్థితికిని యుద్ధానంతరమునందలి ప్రపంచస్థితికిని చాలామార్పు కనబడును.

వీధిలో మోటారుబండి, నోట పొగచుట్టును, చేతికి మేజోడును, మాని వారు మిత్రవ్యయము చేరెనుట కక్కర్లు.

యుద్ధము సంఘములోని హయ్యతగ్గులకు సమత్వము నకుగొనవచ్చును. ఇకమీదట ధనవంతులగుట అధికార మొనగబడుటకు లక్షణముకాబలదు. అయిత్యోగ్యము అధికృతకు ధృవపత్ర మొసంగబాలదు.

వార్యచేసినవారిని చేతనైన మనము విడిచవగునుగాని మనమై మానినము విడిచిలెచు చంపునట్లుచేసి మనస్థితియాయించుకొనడగదు.

మరిమూరెట్లడు ప్రపంచమున వారివృత్తి ముండదు. చేతులను మాత్రమే ఉపయోగించువంత కాలమే ప్రపంచమునదారివృత్తిబాధ కలుగునుగాని తమకురాద మడయోగించుటకు ప్రయోగమర్థులైనపుడు దారివృత్తిను తలచూపలేదు.

అనందా ము; చాల హాస్యి కారులు, మ; దాను.

<p>డబ్బీగారి అస్తాక</p> <p>అనేక సంవత్సరములు శ్రమచేసి కనుగొనబడినది. ఇది, డబ్బీగారి అస్తాకమును నివారణ చేయుటకు సమర్థమైన మందు. దగ్గును, తడితర బాధలను కునుర్పు కొనుటకు దీనిని సురక్షితముగ నేవింపవచ్చును. అనేకులు దీనిని వాడుటయే, దీని సుప్రసిద్ధతను వెలిబుచ్చుచున్నది.</p> <p>ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-8-0.</p>	<p>అతిమూత్ర వ్యాధి</p> <p>దా ని, ని వారణ.</p> <p>ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్జీతము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిట్) తగ్గించి, అతిమూత్రమునాపి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. అంటిగి కోసూరియా చేయువనినే, ఈ మందును చేయగలను.</p> <p>50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయప్రదముగా నుపయోగింపబడు చున్నది.</p> <p>ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 4-8-0.</p>	<p>జేమ్సుగారి బగ్ కిల్</p> <p>(నల్ల నం హరిణి)</p> <p>ఈ మందు నల్లులను నాశనము చేయగలదు. నల్లులు చేయబొక్క లలోను, చేరుటకు వీలయిన కంఠలలోను, ఈ మందు వేసినయెడల, నల్లులన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ దేశ వాసులకు జేమ్సు బగ్ కిల్ చాల ఉపయోగకారి.</p> <p>ధర బుడ్డి 1-కి ల. 0—12—0.</p>
---	---	---

<p>W. E. SMITH & Co., Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS</p>	<p>డబ్లియు. ఇ. స్పిత్ అండు కో., మందులవ్యాపారులు, హాంటు రోడ్డు, మదరాసు</p>
--	--

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిచ్చునదహరించ గోరెడము.

బె యె న్ సి ల్లిక్.

దుర్వాయు నివారణమునకు నియ్యది మిక్కిలి పొగడ్తగాంచినది.

100 మొదలు 500 భాగము లధికమగు నీటితో కలిపి ఉపయోగింపవగును.

రోగకారకములగు పురుగుల నడంచుటలో ప్రశస్తమయినది.

గేలనుటిన్నులలో నష్టయి చేయబడును 5 గేలనుల ద్రవ్యములు, 30 గేలనుల పీపాలు కూడా గలవు.

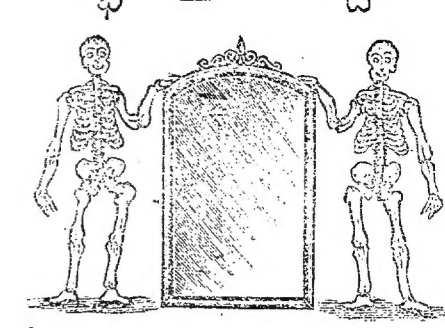
ధరలకు ఇతర విషయములకు వీరికి వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

827 పోస్టుబాక్సు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LP., MADRAS.

అద్భుత శక్తి గల అద్దము

దీని అద్భుత శక్తిని దావాలు పరీక్షలు వ్యాధులు మున్నగువాని గూర్చియు గర్భవతులగు బంధువులను గూర్చియు పోయిన సాక్షులగుర్చియు తెలిసికొనటమను, దొంగ రూపమును చనిపోయినట్టియు దూతదేశమున కేగింట్టియు బంధువులను చూచి మనశ్శాంతిని కలిగించుకొనటమను నీ మా ననుమనగల భావములకు గ్రహించుటమను సాధువులగుటను దర్శించుటమను హిందూవులు బాధ్యులు కైస్తవులు మహమ్మదీయులు లేక మరి ఏ మతము వారైనను, వారి వారి యత్యంత పారస్వమును తెలిసికొనటమను ఈ అద్దము ముఖ్యమగు సహాయమును తప్పని సరిగ చేయును. ఒక్కసారి చూచిన నందే మామ లన్నియును తీరిపోవును. ఒక్కొక్క అద్దము వెల పోస్తే 2-15-0.

ఉత్తరములు వ్రాయగోరు వా రీక్రింది చిరునామాకు ఆంగ్లభాషలో స్పష్టముగా పూర్తిగా తమ విలాసమును తెలుపుచు నుత్తరములను వ్రాయవలెను.

Indian Spintnal Bureau
83 Musjidbaree Street
P. O. Simla, Calcutta.

380

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేవు, రవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు, స్పిరిట్సు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును.

ఎస్. వి. సారధి అండుకో ౧౮౧ చైనాబజారు రోడ్డు

230 మదరాసు

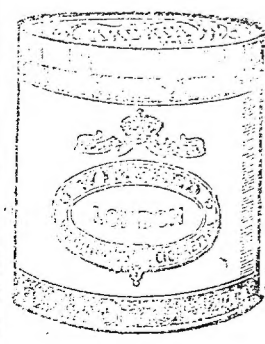
జీర్ణరసాయనము:— ఈ మాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణశోశము బాగు పడి రసస్నానము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మాన్యును. 25 మాత్రల ద్రవ్య 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

ప్రతిలంగడివారును తెప్పించవలసినవియు, సిగరెట్లు సుపయోగించు ప్రతివారును ఉపయోగించవలసినవియు,

ఈ రెండు డబ్బీలలోని సిగరెట్టులే

ఆనందజనకమయిన సువాసనగలవి ! పరిశుభ్రమయినవి !! చల్లగానుండును !!

విక్టరీ రెడ్

ఆర్ డాత్
పొగాకు కంపెనీ
లిమిటెడ్
లండను

ARDATH

గొప్పగొప్ప యూరోపియనుల హాపులన్నింటియందును, పేర్వదిన బజారుదుకాణములలోను దొరకును.

ఆర్ డాత్
పొగాకు కంపెనీ
లిమిటెడ్
లండను

ఫీఫ్ విప్